

รัฐสภาสาร

ISSN 0125-0957 ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา
05.00	รายการเผยแพร่ความรู้ทางศาสนา							05.00
06.00	คุยข่าวเช้า					รัฐสภาไทยได้รื้อพระบารมี (10 นาที)		06.00
07.00						ถ่ายทอดข่าว สวท.		
07.30	Inside รัฐสภา					วิจัยก้าวไกล	ทำดีได้ดี	07.30
08.00	สภิป...ในหลวง ร.๙ ห้องข่าวรัฐสภาแขนงแนล (โทรทัศน์รัฐสภา)					ถ่ายทอด คสช. (rerun)	สภิป...ในหลวง ร.๙ ขบวนการคนตัวเล็ก	08.00
09.00	สภาสนทนา	สภาสนทนา	มองรัฐสภา (โทรทัศน์รัฐสภา)	มองรัฐสภา (โทรทัศน์รัฐสภา)	รัฐสภาของ ปชช. (โทรทัศน์รัฐสภา)	ร้อยเรื่องเมืองไทย		09.00
09.30	เวลา 09.30 น.	เวลา 09.30 น.		สภาสนทนา	สภาสนทนา	ร้อยเรียงข่าว	มีข่าวดีมาบอก	09.15
10.00	เป็นต้นไป ถ่ายทอดเสียง	เป็นต้นไป ถ่ายทอดเสียง	การเมืองเรื่อง ของประชาชน	เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป	เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป	บ้านสุขภาพ (คนพิการ-ด้อยโอกาส)	ตะลอนทัวร์ ทั่วไทย	10.00
11.00	การประชุม สภาขับเคลื่อน	การประชุม สภาขับเคลื่อน	เกาะติดสภา นิติบัญญัติแห่งชาติ	ถ่ายทอดเสียง การประชุม	ถ่ายทอดเสียง การประชุม	บันทึกการประชุมสภา		11.00
12.00	การปฏิรูป ประเทศ (สปท.)	การปฏิรูป ประเทศ (สปท.)	สภิป...ในหลวง ร.๙ รัฐสภาของเรา	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ (สนช.)	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ (สนช.)	สภิป...ในหลวง ร.๙ แผ่นดินถิ่นไทย		12.00
13.00	จนเสร็จสิ้น การประชุม	จนเสร็จสิ้น การประชุม	สายด่วนรัฐสภา (โทรทัศน์รัฐสภา)	จนเสร็จสิ้น การประชุม	จนเสร็จสิ้น การประชุม	ห้องถิ่นบ้านเรา		13.00
15.00	(ที่ประชุม สปท. ครั้งที่ 2/2558 19 ต.ค.58)	(ที่ประชุม สปท. ครั้งที่ 2/2558 19 ต.ค.58)	รักเมืองไทย	(ที่ประชุม สนช. ครั้งที่ 3/2557 21 ส.ค.57)	(ที่ประชุม สนช. ครั้งที่ 3/2557 21 ส.ค.57)	สภาสาระ		15.00
16.30	ปฏิรูปกฎหมายประชาชนกับ คปก.			เดินทางรัฐธรรมนูญไทย		ละครวิทยุ		15.30
17.00	ข่าวเด่นรอบวัน Gossip การเมือง					ชีวิตกับการเรียนรู้	สบาย สบาย กับแพทย์ทางเลือก	16.00
18.00	เดินทางประเทศไทย (เชื่อมสัญญาณสถานีโทรทัศน์กองทัพบก)				ก้าวทันไอที	สภิปข่าว.สภากับประชาคมโลก	สภิปข่าว...เส้นทางกฎหมาย สบาย สบาย กับแพทย์ทางเลือก	17.00
18.30	กรรมาธิการพบประชาชน	เจตนารมณ์ กฎหมาย	เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	เสียงสื่อสาร การปฏิรูป	เพลงดี ศรีแผ่นดิน	เพลงดี เพลินเพลง ยามเย็น		18.00
19.00	ถ่ายทอดข่าว สวท.							19.00
19.30	ข่าวภาษาอังกฤษ					เรดิโอ for you		19.30
20.00	ข่าวในพระราชสำนัก (รับสัญญาณจาก สวท.)							20.00
21.00	รายการจากสถาบันพระปกเกล้า					คุยกันนอกศาล	สนทนากับ คลังสมอง วปอ.ฯ	21.00
21.00	ปชช. พบประชาชน	๓๐ นาที คดีปกครอง	คุยกับ คณะกรรมการสิทธิฯ	สดง. พบประชาชน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน พบประชาชน	ธรรมะก่อนนอน		
21.30	ธรรมะก่อนนอน							22.00

หมายเหตุ - เวลา 08.00 น. และ 18.00 น. เคาะพวงชาติ และ พระบรมราโชวาท
- ตั้งแต่เวลา 08.00-21.00 น. นำเสนอข่าวต้นชั่วโมง/สภิปพิเศษ จากกลุ่มงานข่าวฯ และสปรตต่างๆ
- หากช่วงเวลาใดมีการถ่ายทอดคำสั่ง/ประกาศ/รายการพิเศษจาก คสช. หรืองานที่ได้รับมอบหมาย สถานีฯ จะดำเนินการถ่ายทอดเสียงจนเสร็จสิ้นภารกิจ

រដ្ឋសភា

ที่ปรึกษา

นายสรศักดิ์ เพียรเวช

นางสาวสุภาสินี ขมะสุนทร

บรรณาธิการ

นางสาวสุภาสินี ขมะสุนทร

ผู้จัดการ

นางบุษราคัม เขาวนศิริ

กองบรรณาธิการ

นางพรพรรณ สิ้นสวัสดิ์

นางสาวอรทัย แสนบุตร

นางฟ้าดาว คงนคร

นางสาวจุฬารัตน์ เต็มผล

นางสาวสทวรรณ เพ็ชรไทย

นางสาวนิธิตา ประเสริฐภักดี

นายพิษณุ จรรย์พันธ์

ฝ่ายศิลปกรรม

นายมานะ เรืองสอน

นายนิธิทัศน์ องค์กรวิชัย

นางสาวณัฐนันท์ วิชิตพงศ์เมธี

ฝ่ายธุรการ

นางสาวเสาวลักษณ์ ธนชัยอภิภัทร

นางสาวดลธิ์ จุลนานนท์

นางสาวจริยาพร ตีกล้า

นางสาวอาภรณ์ เนื่องเศรษฐ์

นางสาวสุรดา เข็นพานิช

พิมพ์

สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นางสาวกัลยรัตน์ ขาวสำอางค์

ISSN 0125-0957

รัฐสภาสาร

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา และอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

การส่งเรื่องลงรัฐสภาสาร

ส่งไปที่ บรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานผลิตเอกสาร
ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๔ - ๕
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๒

e-mail : rattasapasarn@yahoo.com

การสมัครเป็นสมาชิก

ค่าสมัครสมาชิก ปีละ ๕๐๐ บาท (๑๒ เล่ม)
ราคาจำหน่ายเล่มละ ๕๐ บาท (รวมค่าจัดส่ง)
กำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

การส่งบทความลงเผยแพร่ในวารสารรัฐสภาสารจะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน การพิจารณาอนุมัติบทความให้นำลงพิมพ์ดำเนินการโดยกองบรรณาธิการและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ บทความ ข้อความ ความคิดเห็น หรือข้อเขียนใดที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็นความเห็นส่วนตัว ไม่ผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอเชิญชวนอาจารย์ ข้าราชการ นักวิชาการ นักการศึกษาสาขาต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป ส่งบทความวิชาการด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสาร ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีกำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

ข้อกำหนดบทความ

๑. บทความวิชาการ หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์ วิจัย หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป โดยบทความวิชาการจะประกอบด้วย ส่วนเกริ่นนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป เอกสารอ้างอิงและเชิงอรรถ
๒. บทความต้องมีความยาวของต้นฉบับไม่เกิน ๒๐ หน้ากระดาษขนาด A๔
๓. เป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน

การเตรียมต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์

๑. ตัวอักษรขนาดและแบบเดียวกันทั้งเรื่อง โดยพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ใช้ตัวอักษรแบบ Angsana New/UPC ขนาด ๑๖ พอยท์ ตัวธรรมดาสำหรับเนื้อหาปกติ และตัวหนาสำหรับหัวข้อ โดยจัดพิมพ์เป็น ๑ คอลัมน์ ขนาด A๔ หน้าเดียว และเว้นระยะขอบกระดาษดังนี้

- ด้านบน ๑ นิ้ว
- ด้านล่าง ๑ นิ้ว
- ด้านซ้าย ๑ นิ้ว
- ด้านขวา ๑ นิ้ว

๒. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๓. ต้องระบุชื่อบทความ ชื่อ-สกุล ของผู้เขียนบทความ ตำแหน่ง และสถานที่ทำงานอย่างชัดเจน

การส่งบทความ

สามารถส่งบทความได้ ๒ วิธี ดังนี้

๑. ส่งต้นฉบับในรูปแบบเอกสาร ๑ ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล ไปที่
บรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร
กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐
๒. ส่งไฟล์ข้อมูลทาง e-mail ไปที่ rattasapasarn@yahoo.com

ค่าตอบแทน

หน้าละ ๒๐๐ หรือ ๓๐๐ บาท ซึ่งกองบรรณาธิการรัฐสภาสารจะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะจ่ายเงินค่าตอบแทนในจำนวนหรืออัตราเท่าใด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับอัตราค่าเขียนบทความในหนังสือรัฐสภาสาร ได้กำหนดไว้

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

กองบรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๔ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๑
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๒

บทบรรณาธิการ

สวัสดิ์คะท่านผู้อ่าน กลับมาพบกันอีกครั้งกับวารสารรัฐสภาสาร สำหรับฉบับนี้ ทางกองบรรณาธิการได้คัดสรรบทความที่น่าสนใจมาฝาก ๓ บทความด้วยกัน เริ่มด้วย บทความแรก **“นิติปรัชญาแนวเสรีนิยมก้าวหน้าของโรนัลด์ ดวอร์กิน (Ronald Dworkin) : กฎหมายและการใช้กฎหมายบนรากฐานแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และภารดรภาพทางศีลธรรม”** เป็นบทความที่กล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายของโรนัลด์ มายเลส ดวอร์กิน นักนิติปรัชญาอเมริกันท่านร่วมสมัย ซึ่งได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวางในแวดวงนักกฎหมาย

แนวคิดที่ว่านี้คือ การเสนอว่า การออกกฎหมายและนำกฎหมายไปใช้ ควรผูกโยงกับความเสมอภาคและศีลธรรมด้วย ทำให้เราฉุกคิดได้ว่า บ่อยครั้งที่มีการกล่าวหาว่า หากต้องการให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย ก็ต้องยอมรับกฎหมายที่จะเมิดสิทธิความเสมอภาคหรือตัดสินคดีความตามตัวบทกฎหมาย แต่ในตอนท้ายกลับกลายเป็นการละเลยต่อการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และหลักภารดรภาพทางศีลธรรม เป็นเรื่องสมควรหรือไม่ แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายของดวอร์กินเป็นมุมมองที่น่าสนใจ เพราะจุดหมายสุดท้ายคือ การทำอย่างไรที่จะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือให้สังคมสงบสุข ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการออกกฎหมายที่ยึดหลักนิติธรรม

บทความต่อมา **“IAPP and UPF as I Know”** เป็นบทความสืบเนื่องจากผู้เขียน (ดร. บุญเลิศ ไพรินทร์ อดีตสมาชิกวุฒิสภาและอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ได้รับเชิญจากสหพันธ์สันติภาพสากล (the Universal Peace Federation : UPF) ให้เข้าร่วมการประชุมของสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ – อินเดีย (The Conference of International Association of Parliamentarians for Peace – India) ในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐ ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย

วัตถุประสงค์ของการนำเสนอบทความนี้ ผู้เขียนต้องการแนะนำให้ท่านผู้อ่านได้รู้จักกับอีกหนึ่งเวทีระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความท้าทายสำคัญของโลก อาทิ ความยากจน การก่อการร้าย ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นั่นคือ สมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (International Association of Parliamentarians for Peace : IAPP) ที่ถือกำเนิดมาจากการประชุมระหว่างประเทศของสหพันธ์สันติภาพสากล ณ สาธารณรัฐเกาหลี

สมาคมดังกล่าวนี้มีบทบาทและการดำเนินการอย่างไร
ติดตามได้ในบทความ

สำหรับบทความเรื่องสุดท้าย **“การเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างสังคมการเมืองอาร์เจนตินา จากกฎหมายซาเอนซ์ เปนา
ที่ขยายสิทธิการเลือกตั้งใน ค.ศ. ๑๙๑๒”** เป็นบทความที่นำเสนอเรื่องราว
ของความพยายามในการแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของ
อาร์เจนตินา ด้วยการออกกฎหมายปฏิรูปการเลือกตั้ง แต่ผลไม่เป็นที่คาดหวัง
ในทางกลับกัน ยิ่งทำให้อาร์เจนตินาเผชิญกับปัญหามากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า
หากอาศัยกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวโดยไม่ปฏิรูปด้านอื่น ๆ
อย่างเป็นระบบ สุดท้ายนำมาซึ่งความล้มเหลว

อย่างไรก็ดี กฎหมายซาเอนซ์ เปนา หรือกฎหมายฉบับที่ ๘๘๑๗ ของ
อาร์เจนตินา ใน ค.ศ. ๑๙๑๒ ที่กำหนดให้การลงคะแนนเป็นความลับ และบังคับให้ผู้ขาย
ทุกคนที่มีอายุ ๑๘ ปี ขึ้นไป ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่
อาร์เจนตินา คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ชนชั้นล่างที่ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นแรงงานมีตัวตนและมี
บทบาทสำคัญในสังคม ส่งผลต่อการเมืองและเศรษฐกิจของอาร์เจนตินานับตั้งแต่ภายหลัง
สงครามโลกครั้งที่สอง

กองบรรณาธิการวารสารรัฐสภาสารหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่นำเสนอในเล่มนี้
จะถูกใจท่านผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาวารสารให้ดียิ่งขึ้น ทางกองบรรณาธิการได้จัดทำแบบสำรวจ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับวารสาร และในอนาคต เราจะเพิ่มช่องทางการนำเสนอบทความในรูปแบบ
ที่เข้าถึงและพกพาง่ายยิ่งขึ้น เช่น e-book เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่าน สุดท้ายนี้ หากท่านใด
สนใจส่งบทความเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสาร ทางกองบรรณาธิการ
มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

บรรณาธิการ

สารบัญ

ปีที่ ๖๕ ฉบับที่ ๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

Vol. 65 No. 4 June 2017

นิติปรัชญาแนวเสรีนิยมก้าวหน้าของโรนัลด์ ดวอร์กิน ๕

(Ronald Dworkin): กฎหมายและการใช้กฎหมาย
บนรากฐานแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และภราดรภาพ

ทางศีลธรรม

จรัญ โฆษณานันท์

IAPP AND UPF AS I KNOW ๕๑

ดร. บุญเลิศ ไพรินทร์

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมการเมืองอาร์เจนตินา ๖๓

จากกฎหมายসাএনซ์ เปนา ที่ขยายสิทธิการเลือกตั้ง

ใน ค.ศ. ๑๙๑๒

ธโสธร ตู่ทองคำ

นิติปรัชญาแนวเสรีนิยมก้าวหน้าของโรแลนด์ ดวอร์กิน (Ronald Dworkin): กฎหมายและการใช้กฎหมายบนรากฐานแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และภราดรภาพทางศีลธรรม

จรัญ โฆษณานันท์

วันแห่งความรัก ๑๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี ย่อมเป็นวาระหนึ่งแห่งความสุขหรือการเฉลิมฉลองที่สำคัญในโลกตะวันตก แต่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ กลับเป็นวันแห่งความโศกสลดหนึ่งในวงการนิติศาสตร์สากลจากการสูญเสียโรแลนด์ มายเลส ดวอร์กิน (Ronald Myles Dworkin : ๑๑ ธันวาคม ๒๔๗๔ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖) นักนิติปรัชญาอเมริกันร่วมสมัยที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของโลก ผู้ริเริ่มวิพากษ์โต้แย้งอย่างแข็งขันต่อทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย (Legal Positivism) สมัยใหม่ของฮาร์ท (H.L.A. Hart)

ผู้เป็นต้นแบบบุกเบิกแนวความคิดที่บางฝ่ายถือว่าเป็นทฤษฎีกฎหมายแนวที่สามระหว่าง
 ปรัชญากฎหมายธรรมชาติและปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย ขณะที่หลายฝ่ายจัดให้เป็น
 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติแนวตีความหมาย (Interpretive version of natural law theory)
 ผู้ยืนยันแกร่งกล้าในทฤษฎีกฎหมายซึ่งเน้นความสำคัญอย่างยิ่งของสิทธิเหนือข้อพิจารณา
ทางนโยบายหรือผลลัพธ์เชิงอรรถประโยชน์ ขณะเดียวกัน ดวอร์กินยังเป็นนักนิติปรัชญา
 ที่มีความคิดแม่บทใหญ่ซึ่งยืนยันความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในฐานะเป็น
 ศูนย์กลางแห่งระบบศีลธรรมอันพึงยึดมั่นสำหรับผู้พิพากษาและบุคคลทั่วไป และเหนือสิ่ง
 อื่นใด คือ ความเป็นสามัญชนที่จริงจังต่อชีวิตและเปี่ยมศรัทธาในการมีชีวิตที่ดีงาม ซึ่งเขา
 เชื่อว่าล้วนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน พร้อม ๆ กับความรับผิดชอบแห่งชีวิต
 ในการแปรเปลี่ยนให้ศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีปรากฏขึ้นได้อย่างแท้จริง

ประวัติชีวิตและงานเขียนสำคัญ^๑

ดวอร์กินเกิดที่เมืองวอร์เชสเตอร์ (Worcester) รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts)
 สหรัฐอเมริกา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยผลการเรียนดีเลิศ กล่าวคือ ได้เกรด A
 ล้วนตลอดการเรียน ๔ ปี จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) และมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด
 (Oxford) ที่ซึ่งเขานำเสนอรายงานชิ้นสุดท้ายด้านนิติปรัชญา ก่อนสำเร็จการศึกษาซึ่งมีเนื้อหา
 วิพากษ์วิจารณ์ทฤษฎีกฎหมายของฮาร์ท (H.L.A.Hart) อย่างทรงพลัง พร้อมกับปริญญา
 ระดับบัณฑิตทางกฎหมาย จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด

^๑ Godfrey Hodgson, "Ronald Dworkin Obituary," **The Guardian** (14 February 2013)
 สืบค้นจาก <http://www.guardian.co.uk/law/2013/feb/14/ronald-dworkin> ; Justice Peter Applegarth, "Taking
 Life Seriously : the Legacy of Ronald Dworkin," สืบค้นจาก [http://www.hearsay.org.au/index.
 php?option=com_content&task=view&id=1480&Itemid=](http://www.hearsay.org.au/index.php?option=com_content&task=view&id=1480&Itemid=)

หลังสำเร็จการศึกษา ดอว์ркиนเริ่มงานเป็นเสมียนศาล ชั่วงานแฮนด์ (Judge Learned Hand) ผู้พิพากษาที่มีชื่อเสียงโดดเด่นยิ่งท่านหนึ่ง ระหว่างทำงาน ดอว์ркиนพบรักและแต่งงานกับเบ็ตซี (Betsy Ross) ต่อมาได้เข้าทำงานในสำนักงานกฎหมาย Sullivan & Cromwell ซึ่งทำให้ต้องเดินทางไปยังที่ห่างไกลต่าง ๆ เพื่อให้คำปรึกษาแก่ลูกค้าความแต่เนื่องจากภรรยาให้เลือกระหว่างหางานทำใหม่หรือหาภรรยาคนใหม่ จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงชีวิตการทำงานของดอว์ркиน เขาจึงก้าวเข้ามาสู่สายนักวิชาการ โดยเริ่มจากการสอนหนังสือที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเยล (Yale) จนกระทั่งได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ทางนิติศาสตร์ (Professor of Jurisprudence) ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดในปี ค.ศ. ๑๙๖๙ จากการสนับสนุนรับรองโดยฮาร์ท (H.L.A. Hart) ซึ่งเกษียณจากตำแหน่งศาสตราจารย์ดังกล่าว ด้วยวัยเพียง ๓๗ ปี ซึ่งนับเป็นการรับตำแหน่งสำคัญที่มีอายุน้อยที่สุดคนหนึ่งที่เท่าที่มีการแต่งตั้งของออกซฟอร์ด ช่วงชีวิตถัดมา ดอว์ркиนยังได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (New York) และมหาวิทยาลัยลอนดอน (University College London) ในสถานะศาสตราจารย์ด้านปรัชญาและปรัชญากฎหมายของมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด (Oxford) และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (New York) และเสียชีวิตด้วยโรคเม็ดโลหิตขาวผิดปกติ (Leukaemia) ที่ลอนดอน ประเทศอังกฤษ ด้วยวัย ๘๑ ปี

ตัวอย่างผลงานทางวิชาการที่สำคัญของดอว์ркиน ได้แก่ Taking Rights Seriously (๑๙๗๗), A Matter of Principle (๑๙๘๕), Law's Empire (๑๙๘๖), Life's Dominion (๑๙๙๓), Freedom 's Law (๑๙๙๖), Sovereign Virtue (๒๐๐๐), Justice in Robes (๒๐๐๖), Justice for Hedgehogs (๒๐๑๑) นอกเหนือจากงานเขียนที่วิพากษ์โต้แย้งทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย-ทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยม และการยืนยันถึงความสำคัญของศีลธรรม-ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกฎหมาย

ช่วงสิบปีสุดท้ายของชีวิต ดอว์ркиนมีผลงานโดดเด่นที่ให้ความสำคัญต่อคุณค่าของอิสรภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งข้อถกเถียงว่าชีวิตที่ดี (Good life) คืออะไร อะไรทำให้เกิดชีวิตที่ดีและการใช้ชีวิตอย่างดีงาม (Living well) งานเขียนสำคัญของเขาหลาย ๆ เรื่องได้รับการแปลเผยแพร่ในประเทศต่าง ๆ ของยุโรป รวมทั้งในญี่ปุ่นและจีน นอกเหนือจากการสอน/วิจัยต่าง ๆ ดอว์ркиนยังมีบทบาทเป็นนักวิจารณ์/ปัญญาชน

สถานการณ์ที่เข้มข้นต่อประเด็นปัญหาความร่วมมือทางการเมือง สิทธิมนุษยชนและกฎหมาย / รัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะต่อคำพิพากษาศาลสูงสุดของอเมริกาซึ่งมีปัญหาคความไม่ชอบธรรม ในหลาย ๆ กรณี

จุดยืนทางสังคมการเมืองแบบเสรีนิยมก้าวหน้า

ความเป็นเสรีนิยม/ซ้ายเสรีนิยม (Left-liberal) หรือนักประชาธิปไตยเสรีนิยม (Liberal Democrat) ของดวอร์กิน สะท้อนจากการยกย่องชื่นชมบุคคลที่เป็นตัวแบบสำคัญ อย่างอดีตประธานาธิบดีรูสเวลท์ (Franklin D. Roosevelt) ในฐานะผู้ผลักดันการปฏิรูปสังคม ให้เกิดความเป็นธรรมในนามโครงการ New Deal ช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ ความเชื่อมั่น ในอุดมการณ์เสรีนิยมก้าวหน้าดังกล่าวจัดเป็นแรงจูงใจสำคัญเบื้องหลังทฤษฎีกฎหมาย ของดวอร์กิน กฎหมายและการปรับใช้กฎหมายซึ่งเป็นสองสิ่งที่ไม่อาจแยกจากกัน ในทฤษฎีของดวอร์กินจึงมีฐานะเป็นเครื่องมืออันสำคัญหนึ่งในการบรรลุจุดหมายเสรีนิยม^๒

น่าสังเกตว่าความเป็นซ้ายเสรีนิยม/เสรีนิยมก้าวหน้าของดวอร์กินมีลักษณะ คล้ายคลึงกับแนวคิดของรอลส์ (John Rawls: ๑๙๒๑-๒๐๐๒) นักปรัชญาอเมริกัน ร่วมสมัยผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง ดังดวอร์กินเชื่อมั่นในแนวคิดเสมอภาคนิยมแนวเสรี (Liberal Egalitarianism) หรือความคิดปัจเจกชนนิยมแนวเสมอภาค (Egalitarian Individualism) ซึ่งเน้นความเชื่อมโยงระหว่างความเสมอภาคและแนวคิดปัจเจกชนนิยมเข้าด้วยกัน ปัจเจกชนนิยมแนวเสมอภาคในทฤษฎีของดวอร์กินประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๔ ประการ กล่าวคือ

๑. หลักความเสมอภาคในการแบ่งปันทรัพยากร
๒. สิทธิ (เชิงนามธรรม) ในความมีอิสระทางศีลธรรม (Moral Independence) ซึ่งปกป้องคุ้มครองปัจเจกบุคคลจากการล่วงล้ำทางการเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต

^๒ Ken Kress & Scott W. Anderson, "Dworkin in Transition," **American Journal of Comparative Law**, 37(1989): 383.

๓. หลักความยุติธรรมในกฎหมาย ซึ่งให้หลักประกันแก่ประชาชนต่อการมีสิทธิในระบบกฎหมายที่มี “หลักการทางศีลธรรม” อันเป็นเอกภาพชัดเจน

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ดีทางสังคม (Social Good) ต้องอยู่ภายใต้/ถูกจำกัดโดยสิทธิอันกล่าวมาก่อนหน้า โดยถือว่าสิทธิมีน้ำหนักความสำคัญเหนือกว่า (Trump) ความใส่ใจต่ออรรถประโยชน์ (Utilitarian concerns) ทั่วไปที่ซับซ้อน/อยู่เบื้องหลังแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ดีทางสังคม^๓

หลักการสำคัญทั้งสี่ประการ จัดเป็นรายละเอียดรวบยอดของแนวคิดเสรีนิยมก้าวหน้าของดวอร์กิน ซึ่งลึกๆ เป็นการหลอมรวมหลักคุณค่าอิสรภาพและความเสมอภาคเข้าด้วยกัน ดังเขาไม่เชื่อว่าอิสรภาพของมนุษย์จะดำรงอยู่ได้โดดเดี่ยวตัดขาดโดยสิ้นเชิงจากหลักความเสมอภาคเท่าเทียม โดยพื้นฐานแล้ว ดวอร์กินเชื่อมั่นว่าสิทธิในความเป็นอิสรภาพ (Right to liberty) มิได้ขัดแย้งกับสิทธิในความเสมอภาคเท่าเทียม (Right to equality) ซึ่งถือเป็นแก่นแกนของสังคม กระทั่งสิทธิสำคัญต่างๆ อันปรากฏใน “บัญญัติแห่งสิทธิ” ตามรัฐธรรมนูญอเมริกาล้วนมีที่มาจากสิทธิในความเสมอภาค มิใช่เกิดจากสิทธิในความเป็นอิสรภาพ ดวอร์กินมุ่งโต้แย้งแนวคิดอันตรายซึ่งแพร่หลายกว้างขวางที่เชื่อว่าลัทธิปัจเจกชนนิยมเป็นศัตรูของความเสมอภาค ความคิดนี้จัดเป็นความผิดพลาดของทั้งฝ่ายอิสรภาพนิยม (Libertarians) ซึ่งเกลียดชังความเสมอภาค และฝ่ายที่เชื่อเรื่องความเสมอภาคของมนุษย์ (Egalitarian) ซึ่งเกลียดชังอิสรภาพ โดยแต่ละฝ่ายต่างโจมตีทำลายล้างอุดมคติของตนภายใต้ชื่อเรียกอุดมคติอื่น^๔

ภายใต้พื้นฐานความคิดเช่นนี้ เราย่อมเห็นคล้อยได้ไม่ยากว่า การปรากฏของเสรีภาพของมนุษย์ล้วนต้องการปัจจัยสนับสนุนเชิงทรัพยากร เงิน วัตถุหรือปัจจัยจำเป็นในการมีชีวิตอยู่รอดของมนุษย์ต่างๆ ดังตัวอย่าง เสรีภาพในการลงคะแนนเลือกตั้ง

^๓ Ibid., p.338.

^๔ Ronald Dworkin, **Taking Rights Seriously**, (London: Duckworth, 1978), pp.xii, 273 - 274.

ของบุคคลจะปรากฏเป็นจริงต่อเมื่อผู้ใช้สิทธิมีอาหารการกิน ไม่อดอยาก มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงระดับหนึ่งเพียงพอต่อการเดินทางไปเลือกตั้ง มีเวลาว่าง หรือมีข้อมูลความรู้/การศึกษา (ระดับหนึ่ง) เกี่ยวกับความสำคัญของประชาธิปไตยหรือคุณสมบัติอันเหมาะสมของผู้ที่ตนตั้งใจจะไปเลือก อิสรภาพจึงมิใช่เป็นเพียงแค่หลักคุณค่าเชิงกระบวนการ (Process) แต่ยังบรรจุด้วย “แก่นสาระ” เชิงวัตถุประสงค์ (Substance) อันจำเป็นต่อการมีชีวิตอยู่รอดด้วย

สิทธิในความเสมอภาคของมนุษย์ และการใส่ใจต่อกฎหมายอย่างจริงจัง

การผูกโยงหลักอิสรภาพและเสมอภาคข้างต้นเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งกับแนวคิดเรื่องสิทธิในความเสมอภาคของดวอร์กิน ซึ่งจัดเป็นหัวใจสำคัญในปรัชญาการเมืองแบบเสรีนิยมก้าวหน้าของเขาโดยมีสายสัมพันธ์กับแนวคิดของรอลส์ (John Rawls) เรื่องความยุติธรรมในแง่ความเที่ยงธรรม (Justice as Fairness) หลักความยุติธรรมของรอลส์สรุปอนุমানขึ้นจากการเลือกของมนุษย์ในสถานการณ์สมมุติซึ่งไตร่ตรองด้วยเหตุผลและคำนึงถึงผลประโยชน์ตนเองภายใต้ “สถานะเริ่มต้น (Original position) ที่ปกคลุมด้วยม่านแห่งอวิชชา/ความไม่รู้ (Veil of ignorance)” เกี่ยวกับธรรมชาติของตนด้านความสามารถและสถานะทางครอบครัว บทสรุปท้ายสุดสองประการของหลักความยุติธรรมนี้ ประกอบด้วยหลักความเสมอภาคแห่งอิสรภาพของบุคคลทุกคนและหลักความเสมอภาคแห่งโอกาสทางสังคม โดยที่ความไม่เสมอภาคในอำนาจ ความมั่งคั่ง รายได้ และทรัพยากรอันจำเป็นต่อชีวิตอื่น ๆ ต้องไม่ปรากฏเว้นแต่เมื่อความไม่เสมอภาคนั้น ๆ จักเป็นประโยชน์อย่างสมบูรณ์ต่อสมาชิกที่ยากไร้ที่สุดของสังคม^{*}

ในทรรคนะของดวอร์กิน หลักความยุติธรรมของรอลส์ดังกล่าว เน้นความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเสมอภาคอันนำไปสู่การยืนยันต่อการดำรงอยู่ของสิทธิในความเสมอภาค (Right to equality) ของมนุษย์ในฐานะเป็นสิทธิพื้นฐานอย่างยิ่งของสังคมที่เป็นธรรม โดยที่สาระรายละเอียดของสิทธิในความเสมอภาคหมายถึงสิทธิของประชาชนที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเท่าเทียมกัน (Right to equal concern

^{*} ศึกษารายละเอียดใน John Rawls, *A Theory of Justice*, (Oxford: Oxford University Press, 1973).

and respect) ในแง่ที่รัฐบาลต้องปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยความใส่ใจเป็นห่วงใยในฐานะที่เขาเป็นมนุษย์ซึ่งอาจมีความทุกข์ความคับข้องใจ และปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเคารพนับถือในแง่ที่เขาเป็นมนุษย์ ซึ่งอาจกำหนดและกระทำตามอย่างมีสติปัญญาว่าเขาควรมีชีวิตอยู่อย่างไร ข้อสำคัญคือรัฐบาลต้องไม่เพียงปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถือเท่านั้น แต่ต้องเป็นความใส่ใจห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน^๖ เมื่อโยงกลับสู่ทฤษฎีความยุติธรรมของรอลด์ ดอว์ริงัน เชื่อว่าหลักความยุติธรรมในแง่ความเที่ยงธรรมตั้งอยู่บนสมมติฐานแห่งสิทธิธรรมชาติในความเสมอภาคของมนุษย์ที่จะได้รับความใส่ใจและการเคารพนับถือ ความศรัทธาเชื่อมั่นในสิทธิดังกล่าวทำให้เขายืนยันว่าสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเสมอภาคจัดเป็นรากฐานของจารีตความคิดเกี่ยวกับสิทธิของฝ่ายแองโกลอเมริกัน (Anglo-American) อีกทั้งเป็นแกนกลางของความคิดเสรีนิยมซึ่งมีฐานะเป็นปรัชญาการเมืองแบบหนึ่ง ดอว์ริงันเชื่อมั่นว่า ภายใต้นโยบายที่มีลักษณะเฉพาะอันเกี่ยวโยงกับลัทธิเสรีนิยม อาทิ โครงการ New Deal, Great Society หรือ การปฏิบัติชดเชยช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเพื่อยืนยันความเท่าเทียม (Affirmative action) ล้วนมีแนวคิดทางการเมืองอันทรงพลังหนุนหลังซึ่งตั้งอยู่บนฐานของสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเสมอภาค กล่าวโดยทั่วไปเสรีนิยมหรือสิทธิดังกล่าวกำหนดให้รัฐบาลปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างมีอิสระเสรีและมีศักดิ์ศรีอันเท่าเทียมกัน เขาเชื่อว่าสังคมที่เที่ยงธรรมต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการเคารพต่อสิทธิ (Rights based society) และสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเสมอภาคจะประกันปกป้องไม่ให้เกิดข้อบกพร่องเสียหายตามข้อวิพากษ์จากทั้งฝ่ายซ้ายและขวาที่มักมองเหมือนกันว่าการเน้นความสำคัญของสิทธิจะเสื่อมทรุดสู่ลัทธิปัจเจกชนนิยมที่เอาแต่เน้นความอยากเป็นเจ้าของครอบครองสิ่งต่าง ๆ และยึดถือเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง^๗

^๖ Ronald Dworkin, op. cit., pp. xii, 272-273.

^๗ อ้างใน Jack Donnelly, "Book Review A Matter of Principle," **Human Rights Quarterly** 8,2 (May 1986) : 341.

ความใส่ใจต่อสิทธิอย่างจริงจังของดอว์ริงกินเป็นเพราะความเชื่อมั่นว่า ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ สิทธิ/สิทธิของปัจเจกบุคคลเป็นแกนสำคัญของรัฐเสรีนิยมและถือเป็นองค์ประกอบอันสำคัญจำเป็นในกฎเกณฑ์พื้นฐาน (Ground rules) แห่งกฎหมาย โดยเฉพาะเมื่อเราไม่ต้องการเห็นกฎหมายเป็นเพียงแค่มกฎหมายของผู้ชนะ (Conqueror's law) ซึ่งชนชั้นที่มีอำนาจครอบงำบัญญัติขึ้นใช้เหนือผู้อ่อนแอด้วยอำนาจที่มาร์กซ์ (Karl Marx) เชื่อว่าเป็นลักษณะที่ต้องเป็นไปของกฎหมายในสังคมทุนนิยม ในทรรศนะของดอว์ริงกิน กฎหมายโดยภาพรวมซึ่งส่งเสริมนโยบายทางสังคม เศรษฐกิจ และต่างประเทศ ไม่สามารถเป็นกลางได้ แต่เนื้อหาส่วนใหญ่สุดต้องสะท้อนความคิดของคนส่วนใหญ่ ต่อสิ่งที่เป็นคุณความดีร่วม (Common good) ในแง่นี้เองที่สถาบันแห่งสิทธิมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นตัวแทนแห่งคำมั่นสัญญาของฝ่ายข้างมากในสังคมว่าจะเคารพนับถือต่อศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของฝ่ายข้างน้อย โดยที่สิทธิจำเป็นต้องมีการใช้อย่างสุจริตต่อคนกลุ่มน้อยดังกล่าว รัฐบาลไม่อาจสถาปนาการเคารพนับถือต่อกฎหมายได้โดยปราศจากการกำหนดให้มีข้อเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิบางประการที่จำเป็นต้องได้รับการเคารพนับถือในกฎหมาย รัฐบาลไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้หากไม่ใส่ใจสิ่งสำคัญ (สิทธิ) ที่ใช้แยกความแตกต่างระหว่างกฎหมายและความป่าเถื่อนโหดเหี้ยมที่ปรากฏในรูปคำสั่งบังคับต่าง ๆ (Ordered brutality) และจากเหตุผลสำคัญเหล่านี้เองที่ดอว์ริงกินยืนยันว่า **หากรัฐบาลไม่ใส่ใจต่อสิทธิอย่างจริงจัง ย่อมหมายถึงการไม่ใส่ใจต่อกฎหมาย (อันแท้จริง) อย่างจริงจังเช่นกัน**^๘ ขณะเดียวกัน บุคคลใดก็ตามซึ่งประกาศตัวว่าใส่ใจต่อสิทธิอย่างจริงจังจะต้องยอมรับในความคิดสำคัญสองประการ ประการแรก คือ ความคิดอันเปี่ยมพลังเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (อันเท่าเทียมกัน) และประการที่สอง คือ ความคิดด้านความเสมอภาคทางการเมือง/สิทธิในความเสมอภาค ซึ่งเชื่อมั่นว่าสมาชิกที่อ่อนแอกว่าในชุมชนทางการเมือง/สังคมมีสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและความเคารพนับถือจากรัฐบาลอย่างเดียวกับสมาชิกสังคมผู้มีอำนาจมากกว่า ทำนองเดียวกับการที่ฝ่ายข้างมากในสังคมให้คำมั่นสัญญาว่าจะเคารพต่อศักดิ์ศรีและความเสมอภาคเท่าเทียมกันของฝ่ายข้างน้อยในสังคม^๙

^๘ Ronald Dworkin, **Taking Rights Seriously**, p. 205.

^๙ Ibid., pp.198, 205.

น่าสังเกตว่า โดยเนื้อแท้ของสิทธิหรือสังคมแห่งสิทธิของดвор์กินมีองค์ประกอบของ “หลักการ” (Principle) เชิงศีลธรรมอันเข้มขันซึ่งเน้นความสำคัญของหลักคุณค่าเชิงนามธรรม (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ - ความเสมอภาคเท่าเทียม) มากกว่าผลลัพธ์เชิงวัตถุประสงค์หรือความมั่งคั่งมั่นคงหยาบๆ เชิงเศรษฐกิจ ในแง่นี้สิทธิหรือหลักการเชิงนามธรรมจึงแตกต่างหรือมีความสำคัญมากกว่าอรรถประโยชน์ทั่วไป (Utility) หรือนโยบาย (Policy) ทางสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการขยาย/ปกป้องอรรถประโยชน์หรือสวัสดิสุขส่วนรวม ซึ่งมีข้อจำกัด/ปัญหาทั้งในเชิงการนิยามความหมาย การตรวจวัดหรือความแตกต่างในความต้องการ/ความชื่นชอบสิ่งต่างๆ ของบุคคลที่ไม่เหมือนกัน^{๑๐} รวมความแล้ว สิทธิจึงมีน้ำหนักความสำคัญหรือเป็นเสมือนไพ่ตาย (Trump) ที่มีสถานะเหนือข้อพิจารณาด้าน “นโยบาย” หรืออรรถประโยชน์ในสถานการณ์ปกติ ดังนั้น แม้จะมีข้อแนะนำเชิงอรรถประโยชน์หรือนโยบายทางสังคมให้กระทำในทางตรงข้าม บุคคลยังคงต้องมีสิทธิในสิ่งอันมีคุณค่าในเรื่องที่มีปัญหา สิทธิกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหนือกว่าเสมอโดยพื้นฐาน ดังนั้น รัฐบาลจึงมีหน้าที่สำคัญพื้นฐานในการปกป้องและจัดหาเงื่อนไขต่างๆ ที่จะทำให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิพื้นฐานต่างๆ ได้ในความเป็นจริง ในความคิดของดвор์กิน การใส่ใจให้ความสำคัญต่อสิทธิอย่างจริงจังคือการปกป้องความสำคัญโดยพื้นฐานของสิทธิที่อยู่เหนือกว่าเรื่องนโยบายหรืออรรถประโยชน์ รวมทั้งเป็นการรับรองว่าข้อวินิจฉัยทางกฎหมายและการเมืองซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิพื้นฐานต่างๆ จักกระทำขึ้นภายใต้ความสำคัญของ “หลักการ” ไม่ใช่ “นโยบาย” ทางเศรษฐกิจสังคมอันมีจุดหมายที่คลุมเครือ

น่าสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้สิทธิจะเป็นหัวใจสำคัญหนึ่งในงานเขียนของดвор์กินมาแต่แรกเริ่ม เรากลับไม่ค่อยเห็นการกล่าวอ้างถึงสิทธิมนุษยชนในข้อเขียนของเขาโดยตรง ในขณะที่นัยสำคัญของสิทธิในเสมอภาคหรือสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเท่าเทียม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างลึกซึ้งไม่ว่าจะมองการหลีกเลี่ยงภาษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนโดยตรงว่า อาจเป็นไปได้เพราะ

^{๑๐} Ibid., pp. 81-105, 232, 239, 274.

ไม่ต้องการเข้าไปพัวพันกับปัญหายุ่งยาก ทั้งในทางทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ที่สุดแล้วเราอยากจะทำอะไรก็ได้ว่างานเขียนของดвор์กิ้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทฤษฎีสิทธิมนุษยชนและเป็นงานเขียนเชิงปรัชญาที่สำคัญมากที่สุดชิ้นหนึ่งในการทำความเข้าใจต่อสิทธิมนุษยชน^{๑๑}

ข้อน่าสนใจเพิ่มเติมคือ หลักสิทธิในความเสมอภาคข้างต้นอันสัมพันธ์กับหลักความยุติธรรมในแง่ความเที่ยงธรรมที่เคยกล่าวมาก่อนหน้า ลึก ๆ แล้วยังตั้งอยู่บนหลักภราดรภาพ (Fraternity) ทางศีลธรรมอันละเอียดอ่อน ซึ่งถือว่าชีวิตทั้งหลายในสังคมล้วนเป็นเสมือนพี่น้องที่พึงมีความรักใคร่เป็นห่วงใยและเคารพนับถือเสมอเหมือนกัน ดвор์กิ้นเชื่อว่าหลักคุณค่าแห่งภราดรภาพเช่นนี้เองที่จัดเป็นคำตอบของ “การเมืองที่ดีที่สุด” (Best politics) อันจัดเป็นองค์ประกอบ/จุดหมายแห่งกฎหมายอันถูกต้องเที่ยงธรรม^{๑๒}

ฐานความคิดสำคัญเชิงปรัชญา

ในภาพรวมเบื้องต้น สมควรรับรู้ว่าทฤษฎีกฎหมายของดвор์กิ้นตั้งอยู่บนฐานความคิดเชิงปรัชญาแบบวัตถวิสัยนิยม/ภาววิสัยนิยมทางศีลธรรม (Moral objectivism)^{๑๓} ซึ่งเชื่อมั่นต่อการดำรงอยู่ของศีลธรรม/ความจริงทางศีลธรรม (Moral truth) ที่ถูกต้องแน่นอนชัดเจนซึ่งไม่ว่าบุคคลใด ๆ ต่างต้องยอมรับราวกับเป็นความจริงที่เห็นประจักษ์ในตัวเอง (Self evident truth) เช่นเดียวกับการยึดถือว่ามาตรฐานทางศีลธรรมหรือความยุติธรรม (ที่แท้จริง) เป็นอิสระจากการตัดสินใจของมนุษย์หรือระเบียบแบบแผนใด ๆ ฐานความคิดนี้จะถูกหรือผิดย่อมเป็นอีกกรณีหนึ่งดังปรากฏคู่ความคิดตรงข้ามในนามอัตวิสัยนิยมทางศีลธรรม (Moral subjectivism) ที่เชื่อว่า ทศนคติทางศีลธรรมล้วนเป็นเรื่องความพึงพอใจส่วนบุคคล ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงแนวคิดกังขาคติทางศีลธรรม (Moral skepticism) ที่ตั้งข้อสงสัยหรือไม่เชื่อ

^{๑๑} Jack Donnelly, “Book Review A Matter of Principle”, op.cit., p. 342.

^{๑๒} J. W. Harris, **Legal Philosophies**, (London: Butterworths, 1997), pp. 192 - 193.

^{๑๓} Mark Tebbit, **Philosophy of Law**, (London: Routledge, 2005), pp. 55 - 56, 63.

ในการดำรงอยู่ของศีลธรรมอันถูกต้องแน่นอน จะอย่างไรก็ตาม เราอาจกล่าวได้ว่าความคิดแนวทวิสัยนิยมทางศีลธรรมของดอว์ริง์ในระดับสำคัญมีความสัมพันธ์กับความคิดหลักทางกฎหมายของเขาในหลาย ๆ ประเด็น นับตั้งแต่เรื่องความสามารถในการกำหนดผลลัพธ์ที่ได้ชัดเจนแน่นอนได้ของกฎหมาย (Legal determinacy) บทสรุปยืนยันต่อคำตอบอันถูกต้องหนึ่งเดียว (เสมอ) (One right answer thesis) จากการใช้กฎหมายอย่างถูกต้องเที่ยงธรรม ธรรมชาติแห่งกฎหมายอันแท้จริงที่มีลักษณะเป็นความเที่ยงตรงเป็นธรรม (Law as integrity) การดำรงอยู่ของกฎหมายในรูปของหลักการ (Principles) หรือมาตรฐานทางกฎหมายเชิงศีลธรรม (Moral-legal standard) ที่ปรากฏเคียงคู่กับกฎเกณฑ์ (Rules) อันเป็นรูปแบบที่เป็นทางการของกฎหมาย

น่าสนใจอย่างมากด้วยว่า หลักการแห่งกฎหมายนี้ยังเป็นตัวกำหนดความชอบธรรมของลักษณะการใช้อำนาจตุลาการอย่างแผ่กว้าง ไม่ยึดติดเคร่งครัดกับถ้อยคำในตัวบทกฎหมายเพื่อจุดหมายในการเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุงสังคมทั้งในแง่การเมือง-ศีลธรรมที่รัฐจักแพร่หลายทางสากลในนาม “ตุลาการเปลี่ยนแปลงสังคม-การเมือง” (Judicial activism) หรือ “ตุลาการกำหนดการเมือง-นโยบายสาธารณะ” (Judicialization of politics) ดังที่สุดแล้ว การใช้อำนาจตุลาการดังกล่าวอย่างถูกต้องในทฤษฎีของดอว์ริง์ต้องเป็นไปภายใต้การยึดมั่นในหลักการ (Principled judicial activism) อย่างเคร่งครัด ไม่ใช่เป็นการใช้อำนาจที่มุ่งผลการเปลี่ยนแปลงทาง “นโยบาย” สังคมการเมืองซึ่งในทางหลักการต้องถือว่าเป็นอำนาจชอบธรรมของฝ่ายการเมือง (ฝ่ายบริหาร-นิติบัญญัติ) อันมีที่มาในแง่ประชาธิปไตยซึ่งยึดโยงกับอำนาจประชาชน (การเลือกตั้ง) โดยตรง

ความคิดหลักทางกฎหมายของดอว์ริง์ก็ยังปรากฏในบทสรุปยืนยันความสำคัญของสิทธิในฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญของกฎหมาย/ศีลธรรมในกฎหมาย (Rights thesis/ Rights based theory of law) ความเชื่อมั่นต่อความเป็นไปได้ในการมี “เฮอคิวลิส” (Hercules) ซึ่งเป็นนามสมมุติผู้พิพากษาอุดมคติที่เป็นประหนึ่งอภิมนุษย์ (Super-human judge) ซึ่งมีความเปรี๊ยะปราชญ์อย่างไรขีดจำกัดในการประกาศคำพิพากษาที่ถูกต้องอย่างเป็นทวิสัย (Objective judgement) หรือสามารถเข้าถึงความเที่ยงธรรมมั่นคงแห่งกฎหมายได้ทุกคราว โดยจำเป็นต้องกระทำผ่านการตระหนักรู้ถึงธรรมชาติ

แห่งกฎหมายในความเป็นจริงทางปฏิบัติ ที่โดยสภาพเป็นแนวความคิดที่ต้องมีการตีความหมาย (Law as interpretive concept) อย่างถูกต้องเหมาะสม หรือที่ดвор์กินใช้คำว่า เป็นการตีความหมายอย่างสร้างสรรค์ (Constructive interpretation) เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงเป็นธรรม (Integrity) ที่เป็นหนึ่งเดียว และส่งเสริม/สอดคล้องกับแนวคิดมนุษยนิยมทางกฎหมาย (Legal humanism) ของสังคมนิยมก้าวหน้าในท้ายที่สุด

ทฤษฎีกฎหมายภายใต้อุดมคติแห่งความเที่ยงตรงเป็นธรรมของกฎหมาย

จากภาพรวมแนวความคิดสำคัญของดвор์กินข้างต้น ไม่น่าสงสัยเลยว่า แนวทางอธิบายธรรมชาติแห่งกฎหมายเชิงนิติปรัชญาของเขาจัดอยู่ในกระแสความคิดแบบอุดมคติที่ปรากฏควบคู่กับการให้ความสำคัญต่อความเป็นจริงของกฎหมายในทางปฏิบัติ ซึ่งแยกไม่ออกจากการใช้การตีความกฎหมายเสมอ แม้จะมีผู้มองทฤษฎีกฎหมายของดвор์กินว่าเป็นเสมือนทฤษฎีกฎหมายสายที่สาม (The third theory of law) ที่เหมือนสอดแทรกอยู่ระหว่างกลางทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติและปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย^{๑๔} ทว่าลึก ๆ แล้ว เราอาจจัดให้ทฤษฎีกฎหมายของดвор์กินเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติสมัยใหม่ในรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์วินิจฉัยในเรื่องความสัมพันธ์ที่จำเป็นต้องมีระหว่างกฎหมายและศีลธรรม (Inseparation thesis) จุดยืนพื้นฐานทางนิติปรัชญาของดвор์กินยังรากล้มคั่งอยู่กับธรรมเนียมความคิดแบบคอมมอนลอว์ (Common law) และการกล่าวอ้างสำคัญที่ว่าหลักความยุติธรรมซึ่งเติบโตขึ้นมาภายใต้ธรรมเนียมความคิดดังกล่าวถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญจำเป็นของกฎหมาย^{๑๕} หลักการนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบทยืนยันเกี่ยวกับสิทธิในฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญของกฎหมาย (Rights thesis)

^{๑๔} John Mackie , “The Third Theory of Law,” in Marshall Cohen (Ed), **Ronald Dworkin & Contemporary Jurisprudence**, (New Jersey : Rowman & Allanheld, 1984), pp.161 - 170.

^{๑๕} Mark Tebbit, **Philosophy of Law**, p. 52.

จากความเชื่อมั่นทางปรัชญาและปฏิบัติการทางกฎหมายที่เป็นจริง ทำให้ดอว์ร์กิ้นปฏิเสธบทยืนยันของฝ่ายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายในเรื่องการแยกออกจากกันได้ระหว่างกฎหมายและศีลธรรม (Separation thesis) เขาเชื่อว่ากฎหมายและศีลธรรมมีความเกี่ยวพันที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ เฉพาะอย่างยิ่งบทบาทความสำคัญของศีลธรรมหรือการวินิจฉัยทางศีลธรรมในทางปฏิบัติซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตีความหรือปรับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องเหมาะสม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การยืนยันว่ากฎหมายที่บัญญัติขึ้นไม่สามารถตีความและปรับใช้อย่างเหมาะสมถูกต้องได้โดยปราศจากข้อวินิจฉัยทางศีลธรรม (Moral judgement) และเพราะจุดยืนความคิดเช่นนี้เองที่ทำให้มีการเรียกขานทฤษฎีกฎหมายของดอว์ร์กิ้นว่า เป็นกฎหมายธรรมชาติในแบบฉบับที่เน้นการตีความ (ศีลธรรม) ในกฎหมาย (Interpretive version of natural law)^{๑๖} ดังลึก ๆ ดอว์ร์กิ้นเชื่อว่ากฎหมายเป็นแนวความคิดที่ต้องเกี่ยวข้องกับการตีความ (Law as interpretive concept) และเมื่อมีจุดเน้นในแง่นี้ทฤษฎีกฎหมายหรือนิติปรัชญาจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญทั่วไปของการตัดสินคดี (Jurisprudence is the general part of adjudication) ทว่า (ในความเป็นจริง) นิติปรัชญาที่เป็นบทเริ่มต้นสำคัญ (ในการพิจารณาธรรมชาติแห่งความเป็นกฎหมาย) กลับมักถูกลืมเลือน/ละเลยในทุกๆ การตัดสินทางกฎหมาย^{๑๗} ทั้งๆ ที่เป็นการจำเป็นเสมอที่จะต้องมีนิติปรัชญาในการตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์ (Constructive interpretation) อันมีศีลธรรม/สิทธิเป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อบรรลุถึงความเป็นกฎหมายที่เที่ยงตรงเป็นธรรม (Law as Integrity)^{๑๘}

เพราะเหตุนี้เอง จึงมีการเน้นย้ำว่า ความเป็นกฎหมายเป็นมากกว่ากฎเกณฑ์ลายลักษณ์อักษรที่ถูกกำหนดโดยฝ่ายนิติบัญญัติและศาล หากแต่จริยธรรมชาติภายในของกฎหมายยังประกอบด้วยมาตรฐานทางกฎหมายเชิงศีลธรรม (Moral legal standard) อาทิ หลักการแห่งความยุติธรรมหรือสิทธิพื้นฐานอันสำคัญต่าง ๆ

^{๑๖} Andrew Altman, *Arguing About Law : An Introduction to Legal Philosophy*, (Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1996), p. 34.

^{๑๗} J.W. Harris, *Legal Philosophies*, p.196.

^{๑๘} Mark Tebbit, *Philosophy of Law*, p.52.

ซึ่งแยกไม่ออกจากการพิจารณาตีความกฎหมายในทางปฏิบัติ กฎหมายโดยเนื้อแท้จึงเป็นเรื่องกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตีความ (Interpretive process) ซึ่งมีทั้งนโยบายหลักการและสิทธิต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบร่วมกับกฎหมาย/กฎเกณฑ์ที่บัญญัติ การเน้นมิติทางศีลธรรมของกฎหมายในทางปฏิบัติ (การตีความ) ของดอว์กิน มีผู้ตั้งข้อสังเกตเช่นกันว่าดูเหมือนได้รับอิทธิพล/เป็นหนึ่งความคิดจากฝ่ายปฏิบัตินิยมเชิงปรัชญา (Philosophical pragmatism) และสัจนิยมทางกฎหมาย (Legal realism) โดยเฉพาะในประเด็นการรวมศูนย์ความสำคัญของกฎหมายที่ศาล/บทบาทของศาลและคำสั่งวินิจฉัยของศาลในคดีซับซ้อนที่มีปัญหาข้อโต้แย้งเข้มข้น ทั้งที่โดยจุดยืนแล้ว ดอว์กินปฏิเสธแนวความคิดสำคัญส่วนใหญ่ของฝ่ายสัจนิยมทางกฎหมายซึ่งมีท่าทีแบบกังขาคติทางศีลธรรม/ความเคลือบแคลงใจต่อความชัดเจนแน่นอนของศีลธรรม (Moral skepticism) และไม่เชื่อเรื่องความสามารถในการกำหนดผลลัพธ์ที่เด็ดขาดแน่นอนได้ของกฎหมาย (Legal Indeterminacy)

อย่างไรก็ตาม สำหรับดอว์กินแล้ว การตัดสินใจคดีของศาลซึ่งเป็นการปรับใช้หลักการและส่งเสริมสิทธิต่าง ๆ ย่อมดีกว่าการตัดสินซึ่งมิได้เป็นไปตามแนวทางนี้เนื่องจากมันหมายถึงการที่ระบบกฎหมายนั้น ๆ กำลังแสดงออกในสิ่งที่ดอว์กินเรียกว่าเป็น “คุณธรรมแห่งความเที่ยงตรงเป็นธรรมทางการเมือง” (Political integrity) อันครอบคลุมถึงหลักแห่งความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการนิติบัญญัติ (Principle of integrity in legislation / การบัญญัติกฎหมายให้มีความสืบเนื่องกันในเชิงหลักการ) และหลักแห่งความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการตัดสินคดี (Principle of integrity in adjudication/ Adjudicative Integrity) ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่มีพิพาทขอในการชี้ขาดความหมายแห่งกฎหมายที่เป็นอยู่ (What the law is) ต้องพิจารณาและบังคับใช้กฎหมายให้มีลักษณะเชื่อมโยงต้องตรงกัน (Coherent) ในเชิงหลักการ หลักแห่งความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการตัดสินคดีจึงเป็นการอธิบายให้เข้าใจว่าทำไมผู้พิพากษาต้องพิจารณาเนื้อแท้แห่งกฎหมายซึ่งตนปรับใช้อย่างเป็นองค์รวม (As a whole) หรือมีเอกภาพเชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม (Law as a coherent whole) มิใช่เป็นการวินิจฉัยโดยใช้ดุลยพินิจซึ่งพวกเขามีอิสระในการกำหนดหรือแก้ไขเป็นกรณี ๆ ไป^{๑๙}

^{๑๙} R. Dworkin, “Law’s Empire,” as cited in Ian Mclod, **Legal Theory**, (UK: Macmillan, 1999), p.106.

ภายใต้แนวความคิดเรื่องความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการตัดสินคดี การพิพากษาซึ่งมีลักษณะเป็นการตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์ที่ดีที่สุด (Best constructive interpretation) (ซึ่งจะกล่าวต่อถัดไป) ในทฤษฎีของดวอร์กิน จึงเทียบเคียงได้กับการเขียนนวนิยายแบบลูกโซ่ (Chain novel) ซึ่งเนื้อหาในแต่ละบทเขียนขึ้น โดยผู้ประพันธ์ที่แตกต่างกัน/คนละคน หรือหากจะกล่าวให้สมจริงมากขึ้น ในโลกสมัยใหม่ คงคล้ายละครทีวีซึ่งมีผู้เขียนบทหลาย ๆ คนต่อเนื่องกัน โครงเรื่องกว้าง ๆ และลักษณะนิสัย ใจคอของตัวละครถูกกำหนดในช่วงต้นของการประพันธ์ ซึ่งส่งผลให้ผู้เขียนคนต่อ ๆ มาถูก เหนี่ยวรั้ง/มีกรอบบังคับระดับหนึ่งให้ต้องพัฒนาแนวเรื่องต่อไปตามนั้น ผู้เขียนแต่ละคน จำต้องตีความสิ่งที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้า เนื้อหาของบทตอนใหม่ที่ต้องเขียนขึ้นอย่างดีที่สุด จึงจำต้องมีความเชื่อมโยงและเข้ากันได้หรือลงตัว (Fit) กับเนื้อหาที่เขียนขึ้นก่อนหน้า แม้กระนั้น ภายใต้กรอบบังคับดังกล่าวคงยังเปิดโอกาสสำหรับการสร้างสรรค์เนื้อหาใหม่ๆ (Creativity) ดังที่ผู้ประพันธ์ (แต่ละคน) จำต้องเขียนบทละครให้ดีที่สุดเท่าที่จะสามารถ กระทั่งบางครั้งอาจถึงขนาดเป็นการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่สำคัญ (ในนิยายลูกโซ่นี้) ตัวอย่างเช่น กรณีที่เกิดการตายอย่างปัจจุบันทันด่วนของตัวแสดงนำในเนื้อเรื่อง ที่อาจเปิดช่องความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงเรื่องใหม่ซึ่งไม่เคยจินตนาการมาก่อนหน้า โดยนัยเปรียบเทียบเช่นนี้ ผู้พิพากษา (ที่เปรียบคล้ายนักเขียนในนิยายลูกโซ่ภายใต้ระบบ กฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law)) จำต้องมีการตีความกฎหมายที่มีอยู่ให้เข้ากันได้ (Fit) กับข้อมูลหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏพร้อม ๆ กับทำให้การอธิบายกฎหมายเป็นได้ อย่างดีที่สุดเท่าที่จะสามารถในแง่ของศีลธรรมทางการเมือง ดังกรณีตัวอย่างคำตัดสิน ในบางคดีที่เป็นการหักล้างความคิดพื้นฐานเดิมอันนำไปสู่การวางรากฐานของกฎหมายสมัยใหม่ เปิดทางให้เกิดการพัฒนากฎหมายในเรื่องใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม ในเชิงเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานเช่นนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้บ่อย ๆ ในทุก ๆ บทตอนของละครหรือ ทุก ๆ สัปดาห์ เพราะมีฉะนั้นความรู้สึกถึงความต่อเนื่อง (Sense of continuity) (ในเนื้อเรื่อง ของบทละครหรือสาระของกฎหมาย) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นทั้งในงานเขียนแบบลูกโซ่ และ ระบบกฎหมายจะถูกทำลายหายไป ดังนี้แล้วในการใช้ดุลยพินิจตัดสินคดี ผู้พิพากษา จึงควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงต่อเนื่องของระบบกฎหมายอย่างเป็นองค์รวม และคำตัดสิน

ที่ส่งเสริมความเชื่อมโยงต่อเนื่องดังกล่าวอย่างแท้จริงย่อมดีกว่าคำตัดสินที่ทำให้เกิดความเสียหาย/ลดทอนความเชื่อมโยงนี้^{๒๐}

กฎหมายในรูปกฎเกณฑ์และหลักการแห่งความเป็นธรรม

การปรากฏตัวของทฤษฎีกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะของดวอร์กิน เริ่มเห็นชัดจากการวิพากษ์ทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมายสมัยใหม่ของฮาร์ท (H.L.A. Hart) ซึ่งยืนยันการแยกออกจากกันได้ของกฎหมายจากศีลธรรม (Separation thesis) และอธิบายความเป็นกฎหมายในสังคมสมัยใหม่ในแง่เป็นกฎเกณฑ์ - ระบบแห่งกฎเกณฑ์ (System of rules) อันเป็นทางการซึ่งกำกับควบคุมการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ขณะเดียวกันฮาร์ทยอมรับว่า กฎหมายมีความไม่ชัดเจนแน่นอนได้ในบางสถานการณ์ที่ซับซ้อนคลุมเครือ ในสถานการณ์ดังกล่าว ฮาร์ท เห็นว่า เป็นภารกิจของผู้พิพากษาในการแก้ไขปัญหาความไม่แน่นอนของกฎหมายให้ดีที่สุดเท่าที่สามารถ โดยที่ผู้พิพากษสามารถใช้ดุลยพินิจเชิงศีลธรรมของตนในการ “สร้างกฎหมาย” อย่างจำกัดแคบ (Interstitially) ในเมื่อคดีข้อพิพาทไม่สามารถตัดสินได้โดยกฎเกณฑ์ที่ปรากฏอยู่

ณจุดนี้เอง ที่ดวอร์กินวิพากษ์ฮาร์ทในการอธิบายสภาพแห่งกฎหมายที่บิดเบือนไม่รอบด้านจนสนับสนุนให้ผู้พิพากษาบัญญัติสร้างกฎหมายขึ้นเองได้ในบางสถานการณ์ ดวอร์กินโต้แย้งประเด็นการรับรองอำนาจในการบัญญัติกฎหมายของผู้พิพากษาว่าเป็นสิ่งที่ขัดหลักประชาธิปไตย เนื่องจากผู้พิพากษามีได้มาจากการเลือกตั้งและไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง/ประชาชนในแบบเดียวกับฝ่ายนิติบัญญัติ และข้อสำคัญประการที่สองกฎหมายที่บัญญัติโดยวิธีทางเช่นนี้ถือเป็นกฎหมายที่มีสภาพย้อนหลัง (Retroactive) เนื่องจากคู่ความที่แพ้คดีจะถูกลงโทษมิใช่เพราะเขาฝ่าฝืนหน้าที่บางอย่างที่

^{๒๐} Ian Mcleod, **Legal Theory**, p.107 ; Mark Tebbit, **Philosophy of Law**, p. 54.

เขามีแต่กลับเป็นหน้าที่ใหม่ซึ่งถูกสร้างขึ้น (โดยศาล) ภายหลังเกิดเหตุการณ์^{๒๑} ความผิดพลาดสำคัญของฮาร์ทในทฤษฎีของดวอร์กินเกิดจากความเข้าใจอันคับแคบต่อความเป็นกฎหมายซึ่งจำกัดเฉพาะในรูปของกฎเกณฑ์อันเป็นทางการเท่านั้น โดยมองข้ามกฎหมายในรูป “หลักการ” ทางศีลธรรม/ความเป็นธรรม (Fairness) หรือ หลักความยุติธรรม (Justice)^{๒๒} ในแก่นแกนความคิดของดวอร์กิน “กฎเกณฑ์” ต่างๆ อาจหมดสิ้นไม่เหลือ (ในการปรับใช้ทางปฏิบัติ) แต่ “กฎหมาย” ไม่มีวันหมดสิ้น ดังอาจปรากฏในรูปแบบที่ไม่ใช่กฎเกณฑ์ที่เป็นทางการดังกล่าวหลักการจึงจัดเป็นมาตรฐาน (Standard) แห่งกฎหมายหนึ่งซึ่งจำต้องเคารพใส่ใจเนื่องจากมันเป็นสิ่งจำเป็น/ข้อเรียกร้องของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมหรือมิติทางศีลธรรมอื่นๆ หลักการ แตกต่างจาก นโยบาย (Policy) (ซึ่งจัดเป็นมาตรฐานในอีกแบบหนึ่ง) ในแง่ที่นโยบายมุ่งกำหนดเป้าหมายส่วนรวม (Collective goal) ที่จะบรรลุได้มาซึ่งโดยปกติเป็นเรื่องการพัฒนาปรับปรุงเศรษฐกิจ การเมือง หรือสภาพสังคมบางประการ เช่น นโยบายสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย การค้าที่สมดุล หรือระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงข้าม การเคารพยึดมั่นต่อหลักการ กลับเป็นไปเพื่อความยุติธรรมหรือสิทธิของปัจเจกบุคคล ไม่ใช่เพราะมันจะสร้างความก้าวหน้าหรือทำให้เกิดความมั่งคั่งมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองหรือสถานการณ์ทางสังคมอันพึงปรารถนาซึ่งเป็นเรื่องนโยบายมากกว่า ข้อสำคัญในทฤษฎีของดวอร์กิน หลักการ/สิทธิมีน้ำหนักความสำคัญอย่างสูงเสมือนเป็นไฟตายที่อยู่เหนือข้อพิจารณาเชิงนโยบายดังกล่าวมาแล้ว ดังการกล่าวอ้างเรื่องบุคคลมีสิทธิอิสระในการพูดย่อมหมายความว่า อิสระเสรีในการพูด/แสดงออกไม่ควรถูกขวางกั้น/แทรกแซง แม้ว่าการแทรกแซงนั้นอาจเป็นไปเพื่อจุดหมาย

^{๒๑} Ronald Dworkin, **Taking Rights Seriously**, p. 84 อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีในทางตรงข้ามกลับเห็นว่า กรณีที่ปราศจากกฎหมายอันชัดเจน การยุติข้อพิพาทโดยการบัญญัติกฎหมายของศาลซึ่งมีลักษณะย้อนหลังย่อมดีกว่าการไม่ชี้ขาดข้อยุติใด ๆ ส่วนการยืนยันให้อำนาจในการบัญญัติกฎหมายตกเป็นของเจ้าหน้าที่/สส. ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเท่านั้นก็ถูกโต้แย้งว่ามีลักษณะสายตาสั้น สืบแต่รัฐสมัยใหม่ล้วนมีหน่วยงานฝ่ายปกครองจำนวนมากซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งมิได้มาจากการเลือกตั้ง แต่กลับบัญญัติข้อบังคับต่าง ๆ เป็นประจำซึ่งล้วนมีอำนาจบังคับทางกฎหมาย ดูรายละเอียดใน Michael Bayles, “Hart VS. Dworkin,” **Law and Philosophy**, 10 (1991): 364.

^{๒๒} Ronald Dworkin, **Taking Rights Seriously**, pp. 22 - 45.

ที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมหรือสวัสดิสุขของชุมชน (ข้อพิจารณาเชิงนโยบาย) อย่างไรก็ตาม สิทธิดังกล่าวย่อมมิใช่สิทธิสัมบูรณ์เช่นกัน กรณีจึงอาจเป็นไปได้ที่จะมีการห้ามหรือระงับ สิทธินี้อย่างชอบธรรมด้วยเหตุผลเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติอันจำเป็นเร่งด่วนแท้จริง อย่างไรก็ตาม โดยฐานคิดกฎหมายในแง่ความเที่ยงตรงเป็นธรรม ดอว์กินยืนยันว่า การใช้ อำนาจของผู้พิพากษาเป็นไปตามหรือควรจำกัดขอบเขตอยู่บนหลักการดังกล่าวด้วยเหตุผล ในแง่ความมั่นคง/คงเส้นคงวา (Consistency) ไม่แกว่งไกวเอนไปตามนโยบาย สาธารณะ ซึ่งมีความไม่แน่นอน ที่สำคัญยังเป็นเหตุผลในแง่ประชาธิปไตย กล่าวคือ ผู้พิพากษา ซึ่งมีได้มาจากการเลือกตั้งไม่ควรตัดสินใจ (ในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน) ในลักษณะเป็นการสร้าง กฎเกณฑ์ใหม่บนพื้นฐานของนโยบายทางสังคม ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ อาทิ การมีถนนใหม่ โรงพยาบาลใหม่ ประสิทธิภาพการผลิตที่สูง หรืออากาศที่บริสุทธิ์ ควรปล่อยให้ไปไปตามความต้องการประชาชนผ่านกระบวนการประชาธิปไตย (ที่ฝ่ายบริหาร-นิติบัญญัติที่มาจาก การเลือกตั้งเป็นผู้ใช้อำนาจแทนประชาชน) กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นสิ่งถูกต้องเหมาะสมที่ปัญหาทางนโยบายควรได้รับการกำหนดตัดสิน โดยวิถีทางประชาธิปไตย ไม่ควรให้ผู้พิพากษา (ซึ่งมีได้มาจากการเลือกตั้ง) เป็นผู้ตัดสิน ขณะที่ปัญหาเชิงหลักการ/สิทธิซึ่งมีน้ำหนักเหนือเป้าหมายส่วนรวม หรือ (อาจ) เป็นปรปักษ์กับความต้องการของฝ่ายข้างมาก ควรได้รับการตัดสินจากผู้พิพากษามิใช่ฝ่าย นิติบัญญัติที่มาจาก การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย^{๒๓} จากวิธีคิดเช่นนี้ ดอว์กิน เห็นว่า ปรากฏการณ์การใช้อำนาจตุลาการในลักษณะ “ตุลาการเปลี่ยนแปลงสังคม การเมือง” (Judicial activism) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้/การตีความกฎหมายอย่างกว้าง/ยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับตัวอักษร ซึ่งส่งผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมในเชิงการเมือง-ศีลธรรม สมควรต้อง กระทำบนพื้นฐานของหลักการ (Principled judicial activism) ที่ผู้พิพากษาต้องค้นพบ อันเกี่ยวข้องกับสิทธิพื้นฐานสำคัญ (ไม่ใช่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจในลักษณะสร้างกฎหมาย ขึ้นมาใหม่บนเหตุผลเชิงนโยบายทางการเมืองซึ่งแท้จริงเป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติต่างหาก)^{๒๔}

^{๒๓} N. E. Simmonds, **Central Issues in Jurisprudence Justice Law and Rights**, London: Sweet & Maxwell, 1986), pp.107-108. J.W. Harris, **Legal Philosophies**, p. 204.

^{๒๔} ศึกษารายละเอียดใน Ronald Dworkin, **A Matter of Principle**, Cambridge: Harvard University Press, 1985), pp. 9 - 71 ; Ken Kress & Scott W. Davidson, “Dworkin in Transition,” pp. 341, 346.

สมควรเข้าใจเพิ่มเติมด้วยว่า ดอว์ркиนใช้คำว่ากฎหมายครอบคลุมถึงสิ่งที่เขาเรียกว่าเป็นข้อเสนอ/บทเสนองานกฎหมาย (Propositions of law) หลักการจึงถือเป็นกฎหมายเนื่องจากมันมีผลผูกมัดต่อผู้พิพากษา ขณะเดียวกันยังจัดเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นหลักการทางกฎหมาย (Legal principle) เนื่องจากเนื้อหาทางศีลธรรมและการเมืองสำคัญซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นกฎหมายทั่วไปภายใต้แนวความคิดที่เชื่อมั่นว่า ไม่มีการแยกขาดจากกันระหว่างกฎหมาย/ความสมบูรณ์ทางกฎหมายและศีลธรรม ข้อสำคัญ หลักการเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากมันไม่ได้มาจากการสร้างขึ้นบนอากาศธาตุโดยดุลยพินิจบริสุทธิ์ของผู้พิพากษา แต่เป็นสิ่งที่มีความประวัติด้านกฎหมายในตัวเองที่เกิดจากการพัฒนา การยอมรับ ปรับใช้และตีความในคดีต่างๆ ก่อนหน้าและมีความสัมพันธ์กับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายและสถานการณ์อื่นแตกต่างกัน^{๒๕}

โดยภาพรวม กฎหมายในทรรศนะของดอว์ркиนจึงประกอบด้วยกฎเกณฑ์ อันเป็นทางการ และหลักการทางศีลธรรมหรือหลักการแห่งความยุติธรรม/ความเป็นธรรมซึ่งเป็นมาตรฐานทางกฎหมายเชิงศีลธรรม (Moral legal standard) โดยที่หลักการเป็นฐานแห่งความชอบธรรมของคำวินิจฉัยทางกฎหมายและช่วยชี้้นำการตีความกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อนซึ่งไม่มีคำตอบอันถูกต้องทางกฎหมายที่ชัดเจนในคดีดังกล่าว ดอว์ркиนจึงเห็นว่า ผู้พิพากษามีหน้าที่ในการตัดสินคดีบนฐานของหลักการ ไม่ใช่ใช้ดุลยพินิจบัญญัติกฎหมายอย่างจำกัดแคบบนฐานของนโยบายหรือศีลธรรมส่วนตน ตามความเข้าใจของฮาร์ทหรือนักคิดหลายๆ คน อย่างไรก็ตาม เขายอมรับเช่นกันว่า หลักการทางศีลธรรมอันหลากหลายอาจมีความขัดแย้งในการหยิบยกขึ้นมาปรับใช้ได้เช่นกัน การชั่งน้ำหนักหลักการอันแตกต่างจึงเป็นความจำเป็นที่ต้องกระทำ โดยที่ผู้พิพากษามีภารกิจในการค้นหาหลักการที่ดีที่สุดทางศีลธรรม (Morally best) ซึ่งเข้ากันได้ (Fit) กับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นหลักการอันถูกต้องเหมาะสมซึ่งอยู่ในวิถีแห่งความเป็นธรรมเมื่อคำนึงถึงประวัติด้านเชิงสถาบันของโครงสร้างกฎหมายในสังคมหนึ่งๆ^{๒๖} ในกรณีตัวอย่างอเมริกา หลักการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิทธิทางศีลธรรมของ

^{๒๕} Roger Cotterrell, **The Politics of Jurisprudence: A Critical Introduction to Legal Philosophy**, (UK: Lexis Nexis, 2003), p.163 ; Michael Bayles, "Hart VS. Dworkin," **Law and Philosophy** 10 (1991): 359.

^{๒๖} George C. Christie and Patrick H. Martin, **Jurisprudence: Text and Reading on the Philosophy of Law**, (West: West Group Publishing, 1995), p. 996 ; Andrew Altman, **Arguing About Law: An Introduction to Legal Philosophy**, p. 46.

ปัจเจกบุคคลอันเป็นสิทธิที่รัฐบาลต้องเคารพและปกป้อง อย่างไรก็ตาม หากเราย้อนกลับสู่ภาพรวมทั่วไปเกี่ยวกับความยุติธรรมในแง่ความเที่ยงตรงเป็นธรรมของดвор์กินซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีความยุติธรรมของรอลส์ นับสำคัญที่ดвор์กินขยายความในเรื่องสิทธิในความเสมอภาคอันหมายถึงสิทธิของประชาชนที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและการเคารพนับถืออย่างเสมอภาคเท่าเทียม (Right to equal concern and respect) อันตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียมกันและหลักภราดรภาพทางศีลธรรม ซึ่งเป็นจุดหมายแห่งกฎหมายอันเที่ยงตรงเป็นธรรม ย่อมสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการปรับใช้หลักการแห่งความยุติธรรมในการตัดสินใจโดยทั่วไป ขณะเดียวกัน หลักการที่เป็นส่วนสำคัญของความเป็นกฎหมายที่ยึดโยงอยู่กับสิทธิพื้นฐานดังกล่าวย่อมมีความสำคัญเหนือกว่าข้อพิจารณาด้านนโยบายหรืออรรถประโยชน์ดังกล่าวมาแล้ว ภายใต้ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างหลักการและสิทธิเช่นนี้ เมื่อหวนพิจารณาต่อบทยืนยันของดвор์กินที่ว่า หากรัฐบาลไม่ใส่ใจต่อสิทธิอย่างจริงจัง ย่อมหมายถึงการไม่ใส่ใจต่อกฎหมายอย่างจริงจังเช่นกัน หลักการ (แห่งความยุติธรรม) ย่อมเป็นสิ่งเดียวกับสิทธิที่รัฐบาลซึ่งจริงจังต่อกฎหมายต้องใส่ใจอย่างแท้จริงเสมอ

เสอควิลิส/ผู้พิพากษาอุดมคติ และการตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์

ความเชื่อมั่นอันแรงกล้าต่อการดำรงอยู่ของหลักการแห่งความยุติธรรมในกฎหมายซึ่งยึดโยงกับสิทธิและการตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์ ทำให้ดвор์กินเชื่อมั่นในความคิดเรื่อง “คำตอบอันถูกต้องเดียว” (One right answer thesis) ในการตัดสินใจ โดยเชื่อว่าหากมีการวินิจฉัยตัดสินตามแนวทางที่กล่าวมา อย่างน้อยในทางทฤษฎีย่อมมีคำตอบ/คำตัดสินที่ถูกต้องเดียวอันโดดเด่น/เป็นพิเศษซึ่งเป็นไปตามกฎหมายในเกือบทุกประเด็นทางกฎหมายในระบบกฎหมายสมัยใหม่ที่สลับซับซ้อน ขณะเดียวกันคู่ความในคดีแพ่งและจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการตัดสินคดีอย่างถูกต้องตรงตามคำตอบอันถูกต้องเดียวดังกล่าวเช่นกัน

วาทกรรมเรื่อง “คำตอบอันถูกต้องเดียวของดอว์กิน” จัดเป็นส่วนสำคัญหนึ่งของความเชื่อมั่นในแนวคิดวัตถวิสัยนิยม/ภาววิสัยนิยม (Moral objectivism) ของดอว์กิน ซึ่งลึก ๆ เชื่อว่า มีสิ่งที่เป็นมาตรฐานทางศีลธรรมหรือความยุติธรรมที่ถูกต้องแน่นอนซึ่งเป็นอิสระจากการกำหนดตัดสินของมนุษย์หรือระเบียบแบบแผนใด ๆ ความเชื่อมั่นนี้ยังให้กำเนิดต่อบทสรุปเชิงอุดมคติหรือภาพลักษณ์อุดมคติของกฎหมายในแง่ความเที่ยงตรงเป็นธรรม(Lawas integrity) ผู้พิพากษาอุดมคติที่เป็นประหนึ่งอภิมนุษย์ : เฮอคิวลิส (Hercules) ผู้เป็นนักวัตถวิสัยนิยม (Moral objectivist) ซึ่งบรรลุหรือเข้าใจซาบซึ้งต่อ “การตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์” (Constructive interpretation) จนทำให้เกิดคำตอบอันถูกต้องเดียวหรือความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการใช้กฎหมายอย่างสม่าเสมอ

ในความคิดของดอว์กินที่เชื่อมั่นต่อความเที่ยงตรงเป็นธรรมของกฎหมาย ความเป็นกฎหมายที่แท้จริงล้วนตั้งอยู่บนองค์ประกอบสำคัญสามส่วน กล่าวคือหลักความยุติธรรม (Justice) ความเป็นธรรม (Fairness) และกระบวนการที่เป็นธรรมในวิธีพิจารณา อันนำไปสู่การตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์ที่ดีที่สุด (Best constructive interpretation) ในปฏิบัติการทางกฎหมายของชุมชน^{๒๗} ในแง่นี้เฮอคิวลิสหรือผู้พิพากษาอุดมคติต้องใส่ใจจริงจังต่อหลักการทั้งสามส่วนดังกล่าวในการเข้าถึงคำตอบอันถูกต้องของคำพิพากษา เฮอคิวลิสต้องชั่งน้ำหนักความสำคัญของหลักการเหล่านี้ (ในกรณีนี้อาจมีความขัดแย้งกัน) และค้นหาทางออกทางการเมืองที่ส่งผลดีที่สุด (Optimal) ซึ่งเข้ากันได้กับข้อกฎหมายต่าง ๆ

หลักแห่งความยุติธรรมดังกล่าวสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสิทธิที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและการเคารพนับถืออย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันดังกล่าวมาแล้ว และโดยทั่วไปการยึดมั่นกับหลักความยุติธรรมนี้ของดอว์กินผ่านตัวแบบผู้พิพากษาอุดมคติอย่างเฮอคิวลิสสะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนความคิดแบบเสรีนิยม ดังตัวอย่างการแสดงออกทางความคิดของดอว์กินในหลาย ๆ กรณี อาทิ การสนับสนุนให้ผู้หญิงมีสิทธิในการเลือกทำแท้ง การยืนยันว่าผู้สมัครสอบเข้าศึกษาที่เป็นคนผิวขาวไม่อาจอ้างสิทธิที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

^{๒๗} Ronald Dworkin, **Law's Empire**. (Cambridge: Harvard University Press, 1986) อ้างใน George C. Christie and Patrick H. Martin, **Jurisprudence: Text and Readings on the Philosophy of Law**, p. 999.

ภายใต้ระเบียบการศึกษาที่ยอมให้มีการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม/การมีระบบโควตาแก่คนผิวสี เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อชดเชยการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในอดีต (Reverse discrimination) หรือกรณีปัญหาสื่อลามกอนาจาร (Pornography) และการมีวิถีชีวิต ด้านเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมือนคนทั่วไป ดอว์ริงันเชื่อว่าทุกคนล้วนมีสิทธิในความมีอิสระภาพทาง ศีลธรรม (Right to moral independence) หรือมีอิสระเสรีภาพในการตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับ เรื่องเพศโดยไม่ถูกปิดกั้นหรือต่อต้าน^{๒๔}

ในกรณีของเรื่องความเป็นธรรม (Fairness) นัยความหมายเชิงปรัชญาที่ได้รับ การยอมรับเพิ่มมากขึ้นมุ่งเน้นความสำคัญของผลลัพธ์หรือบทสรุปอันถูกต้องที่เกิดจาก กระบวนการ (Process) ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้ามีส่วนร่วมในการให้คำตอบ ความเป็นธรรมจึงเป็นเรื่องเดียวกับสิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากความเห็นของคนส่วนใหญ่ ประเด็นที่น่าสนใจคือ โดยนัยเช่นนี้ความยุติธรรม (Justice) อาจมีความแตกต่างจาก ความเป็นธรรม (Fairness) ได้ ถ้าหากแนวทางอุดมคติเกี่ยวกับสิทธิ (ซึ่งเป็นแก่นสำคัญของ ความยุติธรรม) ไม่ต้องตรงกับความเห็นซึ่งได้รับการยอมรับแพร่หลายของคนส่วนใหญ่ ความเป็นธรรมจัดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นพิเศษในบริบทของการตีความกฎหมาย ซึ่งบัญญัติขึ้น เนื่องจากมันกำหนดให้เฮอคิวลิสต้องใส่ใจต่อความคิดเห็นร่วมสมัยของ สาธารณะในสิ่งที่เป็นความหมายของกฎหมายในเรื่องต่างๆ โดยถือว่าความคิดเห็นนี้ มีความสำคัญเหนือกว่าข้อวินิจฉัยซึ่งสรุปอนุมานจากประวัติข้อมูลต่างๆ อาทิ รายงาน การประชุมของคณะกรรมการร่างกฎหมาย) ที่เกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายนั้นๆ ในกรณี ของการตีความรัฐธรรมนูญ หลักความเป็นธรรมจึงสร้างความชอบธรรมเชิงเหตุผลต่อ ผู้พิพากษาอุดมคติในการปฏิบัติตาม/รับฟังความคิดเห็นร่วมสมัยของคนหมู่มากในสังคม ที่เห็นว่ารัฐธรรมนูญควรได้รับการตีความ/เข้าใจความหมายในเรื่องนั้นๆอย่างไร แทนที่ จะพิจารณาเจตนารมณ์อันเป็นรูปธรรมของเหล่าผู้ร่างหรือให้สัตยาบันรัฐธรรมนูญ

^{๒๔} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, p.198.

หลักการให้ความสำคัญต่อมติสาธารณะหรือประชาชนยังปรากฏเช่นกันในกรณีกระบวนการที่เป็นธรรมในวิธีพิจารณาความ (Procedural due process) ดังเมื่อพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ในทางการเมือง การพิพากษาคดีที่เป็นการลบล้างแนวคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Precedent) ย่อมเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำหากขัดแย้งกับวิถีปฏิบัติของประชาชนที่ดำเนินรอยตามบรรทัดฐานดังกล่าว^{๒๙}

แนวทางการตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์ที่นำไปสู่คำตอบที่ถูกต้องหรือความเป็นกฎหมายแท้จริงอันเที่ยงธรรมข้างต้น เป็นการตอกย้ำความเชื่อมั่นของดอว์กินที่เห็นว่า กฎหมายมิใช่เป็นเพียงเรื่องกฎเกณฑ์แต่ยังประกอบด้วยหลักการแห่งความยุติธรรม - ความเป็นธรรม ขณะเดียวกันกฎหมายยังมีมิติแต่ข้อกำหนดบังคับต่าง ๆ ซึ่งบัญญัติโดยผู้มีสิทธิอำนาจ (Authorities) เท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยข้อพิจารณาต่อการเมืองที่ดีที่สุด (Best politics) ซึ่งเข้ากันได้สนิท (Fit) กับข้อกำหนดทางกฎหมายดังกล่าวด้วย เฮอร์คิวลีสจึงไม่เพียงนำเอามาตรฐานทางศีลธรรมที่ใช้กฎเกณฑ์อันเป็นทางการมาประกอบการพิจารณาตีความ หากยังสร้างทฤษฎีการเมืองซึ่งให้เหตุผลชอบธรรมที่ดีที่สุดแก่ความเป็นกฎหมายโดยรวม อันรวมทั้งแนวความคิดทางกฎหมาย วิธีทางสู่กฎหมาย/คำตัดสินอันเที่ยงธรรมของเฮอร์คิวลีสจึงมีลักษณะเป็นการพิจารณาแง่มุมต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม/บูรณาการ (Holistic) การบรรลุซึ่งคำตัดสินใด ๆ อันเที่ยงธรรมถูกต้อง จึงเกิดขึ้นผ่านการคิดพิจารณาทบทวนอย่างรอบคอบที่เคลื่อนไหวสลับสับเปลี่ยนระหว่างบทกฎหมายต่าง ๆ ที่ดำรงอยู่และข้อถกเถียงเกี่ยวกับศีลธรรมทางการเมือง (Political Morality) จนกว่าจะเข้าถึงจุดลงตัวอันเหมาะสมของข้อยุติความขัดแย้ง

ในแง่มุมนี้ การตีความกฎหมายที่สร้างสรรค์จึงเป็นการตีความที่มีมิติสำคัญสองประการ ประการแรกเป็นการตีความที่มุ่งสู่ความลงตัว (Fit) อย่างดีที่สุดทั้งกับแนวคำวินิจฉัยที่ผ่านมา ตวับทกฎหมายที่บัญญัติ และประการที่สองเป็นการตีความที่เผย/แสดงให้เห็น

^{๒๙} Ibid., pp.198 - 199.

เห็นถึงความเป็นกฎหมายในเชิงแนวความคิดที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Best possible light) ในแง่ที่มีคุณธรรมทางศีลธรรมการเมืองที่หนักแน่นมั่นคงซึ่งสะท้อนแบบอย่างแห่งหลักคุณค่าความยุติธรรมแบบเสรีนิยม ความเป็นธรรม กระบวนการที่เป็นธรรม ทางกฎหมายและสิทธิของปัจเจกบุคคล^{๓๐} มองในภาพรวม ความที่ดвор์กิ้นยืนยันว่า กฎหมายเป็นสิ่งที่ต้องมีการตีความโดยตลอดในทุกกรณี (Law is interpretive through and through) ทฤษฎีกฎหมายหรือการกล่าวอ้างเกี่ยวกับธรรมชาติกฎหมายจึงจำต้อง เชื่อมโยงกับความเชื่อมั่น/ความคิดทางการเมืองเสมอไม่ใช่เป็นทฤษฎีที่ปลอดจากคุณค่า (ค่านิยมทางการเมืองต่าง ๆ) ในแบบฉบับที่ฝ่ายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายทั้งเบนแธม (Jeremy Bentham) ออสติน (John Austin) เคลเสน (Hans Kelsen) หรือฮาร์ท (H.L.A. Hart) กล่าวอ้าง^{๓๑}

อย่างไรก็ตาม แมื่อดвор์กิ้นจะเชื่อว่าข้อวินิจฉัยทางกฎหมายทุกคราวจำเป็นที่ ต้องเกี่ยวข้องกับศีลธรรมทางการเมือง โดยที่ศีลธรรมดังกล่าวให้มาตรฐานในการประเมิน ค่าความถูกต้องสำหรับการตีความกฎหมาย เขากลับวิพากษ์ความผิดพลาดของทฤษฎีที่ หยาบกระด้างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายและการเมืองของบางฝ่าย ที่เห็นว่า กฎหมายและการเมืองเป็นสิ่งเดียวกัน หรือกฎหมายเป็นเพียงการใช้-การแสดงผลของ อำนาจทางการเมือง (อย่างหยาบ ๆ) ดังแม้การตัดสินของผู้พิพากษาในคดีที่เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญอันซับซ้อน ก็เป็นเพียงการลงมติตัดสินโดยอาศัยความเชื่อมั่นทางการเมืองส่วนตัว (Personal political conviction) ราวกับเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเสียเอง ในทางตรงข้าม ดвор์กิ้นเชื่อว่ากฎหมายตั้งอยู่บนหลักกฎหมายอันเกิดจากคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Precedent) ผ่านกระบวนการประเมินคุณค่าทางศีลธรรม กฎหมายจึงเป็นเรื่อง การใช้อำนาจอย่างมีหลักการ (ทางศีลธรรมการเมือง) (Principled exercise of power)^{๓๒} ความข้อนี้ต้องเข้าใจเพิ่มเติมว่า แมื่อดвор์กิ้นจะถือว่ากฎหมายเท่ากับการเมือง

^{๓๐} Mark Tebbit, **Philosophy of Law**, p. 54

^{๓๑} J.W.Harris, **Legal Philosophies**, pp.190 - 191.

^{๓๒} Ken Kress and Scott W.Anderson, "Dworkin in Transition," **The American Journal of Comparative Law**, 37 (1989): 246, 350.

และยอมรับอย่างเปิดเผยว่า ข้อวินิจฉัยทางกฎหมาย (Legal decision) เป็นรูปแบบหนึ่งของข้อวินิจฉัยทางการเมือง (Political decision) ซึ่งมีใช่เพียงเพราะมันเกี่ยวข้องกับอย่างเลียงไม่ได้กับการปรับใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐหากยังถูกกระตุ้นผลักดันโดยทฤษฎีการเมืองพื้นฐานต่าง ๆ แต่ขณะเดียวกันดวอร์ก็เห็นว่าที่สุดแล้วการเมืองมีรากฐานอยู่บนศีลธรรม โดยที่อาณาบริเวณแห่งกฎหมาย ศีลธรรมและการเมืองในหลาย ๆ กรณีไม่อาจแบ่งแยกออกจากกันได้ และมีเพียงการยึดโยงกับศีลธรรมเท่านั้นที่ระบบกฎหมายจึงสามารถเข้าถึงข้อยุติซึ่งทำให้เราสามารถกล่าวอ้างได้ว่าแท้จริงแล้วมีคำตอบอันถูกต้องชอบธรรม (Right answer) ในปัญหาทางกฎหมาย (เกือบ) ทั้งหมด^{๓๓}

จะอย่างไรก็ตาม ในสถานะที่กฎหมายถูกแปลความให้เป็นการเมืองที่ดีที่สุดซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดที่มีสภาพเป็นกฎหมาย สมควรย้ำทบทวนด้วยว่าการเมืองที่ดีที่สุดดังกล่าวในทรรศนะของดวอร์ก็หมายถึงการเมืองที่ตอบสนองต่อหลักภราดรภาพ (Fraternity) ทางศีลธรรมดังกล่าวผ่านมาก่อนหน้า ดังลึก ๆ หลักภราดรภาพที่มีแก่นแท้คือความรักฉันพี่น้องของชีวิตทั้งผองในสังคม ให้กำเนิดหลักความเสมอภาคของทุกคนที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและการเคารพนับถืออย่างเท่าเทียมกัน^{๓๔} กระทั่งหลักความเสมอภาคนี้แปรเปลี่ยนต่อมาเป็นสิทธิในความเสมอภาค อันเป็นสิทธิพื้นฐานอย่างยิ่งของมนุษย์ทุกคนในสังคมที่จะได้รับความใส่ใจเป็นห่วงใยและเคารพนับถืออย่างเท่าเทียมกัน ขณะเดียวกันหลักความเสมอภาคยังจัดเป็นหลักการอันสำคัญยิ่งในกฎหมายอันเที่ยงตรงเป็นธรรม (Law as integrity) ซึ่งยืนยันหลักการเคารพต่อศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียมกัน

ที่สุดแล้วลักษณะแท้จริงของกฎหมายในแง่ความเที่ยงธรรมถูกต้องจึงประกอบด้วยการยอมรับความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างกฎหมาย ศีลธรรม การเมือง (ที่ดีที่สุด) หรือศีลธรรมทางการเมืองซึ่งยึดโยงมั่นคงอยู่กับหลักการแห่งความเป็นธรรม ความเสมอภาค ภราดรภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียม ทั้งหมดนี้ล้วนตอกย้ำความเชื่อมั่น

^{๓๓} George C.Christie and Patrick H.Martin, **Jurisprudence: Text and Reading on the Philosophy of Law**, pp. 997 - 998.

^{๓๔} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, pp.192 - 193.

ต่อกฎหมาย/การปรับใช้กฎหมายในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญหนึ่งเพื่อบรรลุจุดหมายแห่งความคิดเสรีนิยม ทว่ามีใช้เสรีนิยมชนิดที่ต่างคนต่างอยู่/ตัวใครตัวมัน หากเป็นเสรีนิยมที่เน้นความเสมอภาคเคียงคู่กับอิสรภาพอย่างเข้มข้น อันจัดได้เป็นความคิดเสมอภาคนิยมแนวเสรี (Liberal egalitarianism) หรือปัจเจกชนนิยมแนวเสมอภาค (Egalitarian individualism) ที่มุ่งรักษาความสมดุลของหลักคุณค่าแห่งความเสมอภาคและเสรีภาพ ในความเป็นกฎหมายที่เที่ยงตรงเป็นธรรมอย่างแท้จริง

หลักนิติธรรมสองแนวทาง

การปรากฏตัวของทฤษฎีกฎหมายแนวมนุษยนิยมของดвор์กินที่ท้าทายความมั่นคงของทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมายสมัยใหม่ สร้างแรงกระเพื่อมต่อวงวิชาการนิติปรัชญาร่วมสมัยให้หันมาใส่ใจจริงจังต่อข้อถกเถียงเชิงอุดมคติของกฎหมาย การทบทวนความเชื่อมั่นหรือคำถามต่อความเที่ยงตรงเป็นธรรมของกฎหมาย รวมทั้งความสำคัญของศีลธรรมในมิติของสิทธิพื้นฐานที่จำเป็นต้องมีในกฎหมาย จุดยืนในเชิงมนุษยนิยมทางกฎหมายที่ให้ความสำคัญต่อปัจเจกภาพของบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้ดвор์กินสนับสนุนความชอบธรรมของการดื้อแพ่งต่อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมของประชาชน (Civil disobedience) บนพื้นฐานของความเที่ยงตรงเป็นธรรม (Integrity based) และความยุติธรรม (Justice based civil disobedience) พร้อมๆกับการสนับสนุนให้รัฐ/กระบวนการยุติธรรมบังคับใช้กฎหมายอย่างยืดหยุ่นผ่อนปรนในลักษณะชะลอการฟ้อง รอคอยลงอาญาหรือลงโทษขั้นต่ำสุด ต่อบรรดาผู้กระทำการดื้อแพ่งอย่างชอบธรรม^{๓๕} อย่างไรก็ดีท่าทีผ่อนปรนต่อการดื้อแพ่งดังกล่าวคงมิได้หมายถึงถึงการลดทอนคุณค่า-ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะการปฏิเสธคุณค่าของหลักนิติธรรม (The Rule of Law) ซึ่งเป็นศูนย์กลางสำคัญของทฤษฎีกฎหมายแนวเสรีนิยมทั้งหลาย

^{๓๕} Ronald Dworkin, **Taking Rights Seriously**, pp. 207, 222 ; Ronald Dworkin, **A Matter of Principle**, p.107.

ในความเชื่อมั่นต่อความสำคัญของหลักนิติธรรม ดвор์กินเห็นว่าหลักนิติธรรม มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนและมีความชอบด้วยเหตุผลมากกว่าคำกล่าวแข็งกร้าวที่ว่า กฎหมายต้องเป็นกฎหมายหรืออาชญากรรมต้องถูกลงโทษ การยืนยันว่ากฎหมายต้องเป็นกฎหมายซึ่งต้องบังคับใช้เสมอ/ไม่มีข้อแม้ใด ๆ ถือเป็นข้อสรุปซึ่งปฏิเสธการแยกความแตกต่างของบุคคลที่ดื้อแพ่งต่อกฎหมายด้วยเหตุผลทางมโนธรรมจากอาชญากรทั่วไป และเป็นความผิดพลาดซ้ำสองต่อการบังคับใช้กฎหมายที่ละเมิดสิทธิทางศีลธรรมของประชาชน นำสนใจอยู่มากที่จุดยืนหรือท่าทีต่อการดื้อแพ่งดังกล่าวของดвор์กิน ไม่ต่างจากท่าทีของเขาต่อระบบกฎหมายที่ชั่วร้าย ซึ่งเขาเห็นว่าจำต้องมีการแบ่งแยกประเด็นเรื่องการบ่งชี้ตัวตน (Identification) ของกฎหมาย และความมีเหตุผลชอบธรรม (Justification) ของกฎหมายออกจากกัน ดังนั้นระบบการปกครองชั่วร้ายที่บัญญัติกฎหมายเลวร้ายมากดขี่บังคับประชาชน แม้ผลิตทางอำนาจดังกล่าวจะถือว่าเป็นกฎหมายในความหมายหนึ่งในแง่ของการเป็น “กฎหมายก่อนที่จะมีการตีความหมาย” (Preinterpretive law) แต่กลับไม่ถือเป็นกฎหมายในอีกความหมายหนึ่ง กล่าวคือกฎหมาย (อันมีเหตุผลชอบธรรม) ภายหลังจากที่ผ่านการตีความ(เนื้อหาแห่งกฎหมายนั้น ๆ) (Postinterpretive law) โดยเหตุนี้ ดвор์กินจึงยืนยันว่า ในบางครั้งคราว ผู้พิพากษาที่มีหน้าที่ในการปรับใช้กฎหมายที่ชั่วร้ายดังกล่าว อาจมีเหตุผลชอบธรรมในการตั้งกล่าวหรือเขียนในสิ่งที่รู้ว่าไม่เป็นความจริง (Lie) เกี่ยวกับกฎหมายนั้น ๆ (การตีความในลักษณะตรงข้าม/ไม่ต้องตรงกับเนื้อหาของกฎหมาย) หากเขาเชื่อมั่นว่ามันเป็นกฎหมายที่ไร้ศีลธรรมจนเกินกว่าจะปรับใช้กฎหมายดังกล่าวตามเนื้อความแท้จริง หรือมิฉะนั้นก็จำต้องถือเป็นหน้าที่ในการลาออกเสียจากตำแหน่ง^{๓๖}

^{๓๖} R.Dworkin, **Law's Empire**, p.219 cited in Michael Bayles, “Hart VS. Dworkin,” p.379 ; David Dyzenhaus, “ Dworkin and Unjust Law,” ใน www.uva.nl/binaries/content/.../dyzenhaus-dworkin-and-unjust-law.pdf? กล่าวในเชิงขยายความเพิ่มเติม กฎหมายในความหมายก่อนจะมีการตีความ (Preinterpretive law) คือกฎหมายซึ่งบุคคลบ่งชี้ความเป็นกฎหมายในฐานะผู้สังเกตการณ์ภายนอก (External observer) โดยไม่จำเป็นต้องยอมรับ (Accept) ต่อกฎหมายนั้น ๆ นำสังเกตว่าการยอมรับความเป็นกฎหมายในแง่มีนัยเท่ากับการยอมรับประเด็นเรื่อง “กฎหมายคืออะไร” ในเชิงพรรณนาความ (Descriptive) ไม่ใช่เชิงบรรทัดฐาน (Normative) ขณะที่กฎหมายในความหมายภายหลังจากการตีความ (Postinterpretive law) คือกฎหมายที่บุคคลเห็นว่ามีควมดีงามเพียงพอต่อการยอมรับในแง่ที่อย่างน้อยเป็นการกำหนดเหตุผลพื้นฐานสำหรับการกระทำเชิงศีลธรรม

อย่างไรก็ดี เมื่อหันกลับมาพิจารณาถึงความซับซ้อนของหลักนิติธรรม ดวอร์กินยอมรับเช่นกันต่อความขัดแย้งในตัวแนวความคิดหลักนิติธรรมที่ละเอียดอ่อน ในความเป็นหลักอุดมคติทางการเมืองที่สำคัญ หลักนิติธรรมมีความแตกต่างกันสองแบบ ในทฤษฎีของดวอร์กิน หลักนิติธรรมแบบแรกเน้นการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในตัวบทกฎหมาย (Rule – book conception) ขณะที่หลักนิติธรรมแบบที่สองจะเน้นความสำคัญของสิทธิทางศีลธรรมของประชาชน (Rights conception)^{๓๗} แนวความคิดหลักนิติธรรมแบบแรก ถือว่าการใช้อำนาจรัฐไม่ควรกระทำในลักษณะที่เป็นปรปักษ์ต่อประชาชนต่อละคน เว้นแต่ จะจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ตราขึ้นอย่างชัดแจ้งเป็นกฎหมายสาธารณะซึ่งทุกคนสามารถ เข้าถึงได้ ทั้งนี้รัฐบาลและสามัญชนต่างล้วนอยู่ใต้กฎหมายหรือต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ สาธารณะดังกล่าวจนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ในแง่การเปรียบเทียบ ดวอร์กินมองว่า แนวความคิดหลักนิติธรรมแบบแรกมีความคับแคบอยู่มากในตัวเพราะไม่มีการกำหนดใดๆ เกี่ยวกับเนื้อหาของของกฎเกณฑ์ ขณะที่ฝ่ายสนับสนุนแนวความคิดนี้ มองว่าประเด็นเชิงเนื้อหาของของกฎเกณฑ์/กฎหมายเป็นเรื่องความยุติธรรมเชิงเนื้อหา (Substantive justice) ซึ่งเป็นเรื่องอุดมคติอิสระ (Independent ideal) ที่แยกออกจากกัน หรือมิได้เป็นส่วนเดียวกับอุดมคติแห่งหลักนิติธรรม ทว่าปัญหาสำคัญคือการปฏิบัติตาม แนวทางหลักนิติธรรมที่เน้นแต่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เห็นได้ว่าไม่เพียงพอต่อความ ยุติธรรม การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมนี้อย่างบริบูรณ์ (อาจ) จะนำมาซึ่งความยุติธรรม อย่างใหญ่หลวงได้หากกฎเกณฑ์ (ที่ปฏิบัติตาม) ขาดความยุติธรรมในตัวเอง^{๓๘}

ในทฤษฎีของดวอร์กินแนวความคิดหลักนิติธรรมแบบที่สองซึ่งเน้นอุดมคติ แห่งการปกครองโดยกฎหมายที่ต้องมีสาระสำคัญเชิงเนื้อหาของการเคารพต่อสิทธิพื้นฐาน สำคัญจึงมีลักษณะกว้างกว่าแบบแรกโดยถือว่าประชาชนมีสิทธิทางศีลธรรมและหน้าที่ต่อกัน และกัน รวมทั้งมีสิทธิทางการเมืองในการต่อต้านรัฐอีกด้วย เช่นนี้แล้วหลักนิติธรรม

^{๓๗} รายละเอียดปรากฏใน Ronald Dworkin, **A Matter of Principle**, pp. 11 - 32.

^{๓๘} Ibid., p.12.

แบบที่สองจึงยืนยันให้มีการยอมรับต่อสิทธิทางศีลธรรมและการเมืองในตัวกฎหมาย เพื่อให้มีการบังคับใช้ตามความต้องการของประชาชนโดยผ่านศาลหรือสถาบันตุลาการอื่น ๆ ประเด็นสำคัญคือสิทธิดังกล่าวคือแก่นสาระของความยุติธรรม ที่สุดแล้วแนวความคิดนี้ จึงไม่มีการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างหลักนิติธรรมและความยุติธรรมเชิงเนื้อหาสาระ เหมือนหลักนิติธรรมแบบแรก ในทางตรงข้ามกลับยืนยันความสัมพันธ์กับประชาชน และรัฐบาลภายใต้กรอบกฎหมายว่าเป็นเรื่องความยุติธรรมอันท้ายสุดเป็นเรื่องสิทธิของปัจเจกบุคคลไม่ใช่เรื่องคุณประโยชน์สาธารณะ (Public good) ในแง่นี้หลักนิติธรรมยังช่วยเสริมต่อปรับปรุงประชาธิปไตยในสังคม โดยเพิ่มเติมการปกครองประชาธิปไตยภายใต้หลักนิติธรรมให้มีแก่นสาระอิสระเรื่องหลักการ - ความยุติธรรมรวมทั้งสิทธิของปัจเจกบุคคลต่าง ๆ หากสิ่งสำคัญท้ายสุดคือทั้งหลักนิติธรรมและประชาธิปไตยซึ่งต่างเป็นหลักคุณค่าทางการเมืองที่สำคัญล้วนหยั่งรากลึกอยู่บนอุดมคติพื้นฐานอันลึกซึ้งกว่าที่ถือว่ารัฐบาลอันพึงปรารถนาใด ๆ ล้วนต้องปฏิบัติต่อประชาชนในสถานะที่เท่าเทียมกัน^{๓๙} นำสังเกตว่า ที่สุดแล้วแนวความคิดหลักนิติธรรมอันพึงปรารถนาของดอว์กินก็กลับมาเชื่อมโยงกับความ เป็นกฎหมายตามทฤษฎีของเขาซึ่งมีใช้มีเพียงแต่กฎเกณฑ์ในตัวบทหากยังครอบคลุมถึงหลักการแห่งความยุติธรรม - ความเป็นธรรมและประชาธิปไตยซึ่งมีสิทธิเป็นแก่นสำคัญหลักนิติธรรมตามทรรศนะเช่นนี้จึงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับทฤษฎีกฎหมายและการตัดสินใจคดีของดอว์กินที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ^{๔๐} ในเมื่อทฤษฎีกฎหมายของดอว์กินเน้นความสำคัญของกฎหมายในแง่หลักการและความเที่ยงตรงเป็นธรรม (Integrity) สังคมการเมืองใดที่ยึดมั่นในแนวทางหลักนิติธรรมดังกล่าวจักต้องปฏิบัติต่อประชาชนของตนด้วยความเที่ยงตรงเป็นธรรมเช่นกัน

^{๓๙} Ibid., p. 32.

^{๔๐} Paul Craig, "Formal and Substantive Conceptions of the Rule of Law : An Analytical Framework," in Richard Bellamy (Ed), **The Rule of Law and the Separation of Powers**, (Hampshire: Ashgate Publishing, 2005), p.107.

ข้อสังเกตเชิงวิพากษ์ต่อทฤษฎีกฎหมายของดวอร์กิน

แม้แนวความคิดหลักนิติธรรมของดวอร์กินอาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้สนับสนุนหลักนิติธรรมแบบแรกที่เน้นรูปแบบอันเป็นทางการของการปกครองโดยกฎหมาย แต่ใช่หรือไม่ว่าในความแข็งแกร่งและคลุมเครือในระดับใดระดับหนึ่งของกฎเกณฑ์แห่งกฎหมาย จุดเน้นนักสำคัญในทฤษฎีของเขาในเรื่องสิทธิ ความสัมพันธ์เชิงแนวคิดระหว่างกฎหมายและศีลธรรม หลักการแห่งกฎหมาย หรือความเที่ยงตรงเป็นธรรมชาติของกฎหมาย อย่างน้อยย่อมเป็นความคิดอุดมคติที่มีจุดหมายต่องานซึ่งเป็นที่ปรารถนาของสังคมที่เป็นธรรม ยิ่งจำเพาะในท่ามกลางความเป็นจริงของสังคมที่มีการละเมิดสิทธิหรือปฏิเสธศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแพร่หลาย การยืนยันในหลักความเป็นหนึ่งเดียวของการใส่ใจต่อกฎหมายอย่างจริงจังและการใส่ใจต่อสิทธิอย่างจริงจังย่อมจัดเป็นหลักหมายสำคัญหนึ่งในการใช้อำนาจภายใต้สิ่งที่เรียกว่าหลักนิติธรรมซึ่งยากจะปฏิเสธได้ แม้จะมีคำถามสำคัญหลาย ๆ ข้อดำรงอยู่เคียงคู่ก็ตาม

ตัวอย่างคำถามดังกล่าว อาจเริ่มจากข้อถกเถียงเบื้องต้นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างหลักการและนโยบาย ซึ่งดวอร์กินยืนยันว่าในคดีอันมีปัญหาซับซ้อน ผู้พิพากษาต้องตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักการอันเกี่ยวข้องกับสิทธิพื้นฐานของบุคคล ไม่ใช่ตัดสินในลักษณะเป็นการสร้างกฎหมายอย่างเจียบ ๆ ด้วยการอิงนโยบาย/นโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับจุดหมายกว้าง ๆ ทางสังคม หลายฝ่ายกลับปฏิเสธเรื่องเส้นแบ่งอันชัดเจนระหว่างหลักการและนโยบาย หรือชี้ให้เห็นถึงการใช้ทดแทนกันได้ (Substitutability) ของถ้อยคำทั้งสอง ดังตัวอย่างกรณีศาลอ้างอิงถึงเรื่องนโยบายสาธารณะทางเศรษฐกิจ ก็สามารถตีความสิ่งที่ศาลกล่าวให้เป็นเรื่องของหลักการอันเกี่ยวข้องกับสิทธิทางการเมืองของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชน^{๔๑} นอกจากนี้ ความที่ดวอร์กินให้ความสำคัญอย่างมากต่อเรื่องหลักการทางศีลธรรม - ความยุติธรรม ดังถือว่ากฎหมายคือการใช้อำนาจอย่างมีหลักการ และการใช้อำนาจทางกฎหมายตามระบบแห่งหลักการจักนำไปสู่คำตอบอันเที่ยงตรงถูกต้องเสมอในทุกข้อพิพาททาง

^{๔๑} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, pp. 203 - 205.

กฎหมาย ผลลัพธ์แห่งการใช้อำนาจดังกล่าวที่เชื่อว่าจะทำให้กฎหมายมีความเที่ยงตรงเป็นธรรม แม้เบื้องแรกสุดจะสร้างแรงบันดาลใจต่อภาพลักษณ์อันดีงามของกฎหมายแต่ลึกๆ กลับอยู่ภายใต้คำถามที่ไม่ยอมรับต่อแนวคิดวัตถุนิยม/ภววิสัยนิยมทางศีลธรรม (Moral objectivism) ที่อยู่เบื้องหลัง ควบคู่กับการยืนยันต่อความขัดแย้งไม่ลงรอยในความคิดความเชื่อทางศีลธรรมและการเมืองทั้งในหมู่ประชาชนและผู้พิพากษาที่ตัดสินใจตัดสินคดีอันยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาความไม่ลงรอยในแนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมที่เคียงแข่งกันหลากหลายและเป็นอัตวิสัย รวมทั้งปัญหาการไม่มีมาตรฐานร่วม/กลางใด ๆ ที่ใช้ซึ่งวัดน้ำหนักคุณค่าของสิทธิต่างๆ ที่อาจขัดแย้งกันได้ ดังนั้นแม้ผู้พิพากษาจะยึดถือหลักคิดในการใช้การตีความตามทฤษฎีของดอว์นกินเคร่งครัด ผลลัพธ์ที่เป็นจริงของคำพิพากษาอาจแตกต่างไม่เป็นคำตอบอันต้องตรงหนึ่งเดียวเสมอไป^{๔๒} ในแง่นี้ ฮาร์ท (H.L.A. Hart) คุวิวาทะคนสำคัญจึงกล่าววิจารณ์ดอว์นกินว่า เป็นนักฝันผู้สูงส่งต่ออุดมคติที่เป็นไปไม่ได้ (Utopian noble dreamer) อันเป็นความสุดโต่งทางความคิดแบบหนึ่งที่เป็นปฏิกริยาอันเกินเลยต่อแนวคิดแบบฝันร้าย (Nightmare view) ที่ไม่เชื่อใจต่อกฎเกณฑ์ (Rule skepticism) ซึ่งเป็นลักษณะสุดโต่งอีกแบบหนึ่งของพวกสังคมนิยมทางกฎหมายแบบอเมริกัน^{๔๓} และหากเชื่อในบทสรุปเชิงภาษาศาสตร์ของฮาร์ทที่เห็นว่า ถ้อยคำทั่วไปทุกเรื่องล้วนมีเนื้อหาที่เปิดกว้างให้ได้เถียงกันได้ (Open texture) ทั้ง “หลักการ” ทางกฎหมายและ “กฎเกณฑ์” ทางกฎหมายย่อมล้วนประกอบด้วยถ้อยคำทั่วไปซึ่งเปิดกว้างต่อการโต้เถียงหรือขัดแย้งได้เช่นเดียวกัน ลักษณะของกฎหมายที่ไม่สามารถกำหนดผลได้เด็ดขาดแน่นอน (Legal Indeterminacy) จึงย่อมคงอยู่เช่นกันแม้ว่ากฎหมายจะประกอบด้วยหลักการ (ที่มีเหตุผลน่าเลื่อมใสเพียงใด) ควบคู่กับกฎเกณฑ์ก็ตามที่^{๔๔} เพราะเหตุนี้เองที่ทำให้หลาย ๆ ฝ่ายมีบทสรุปต่อแนวความคิดทางกฎหมายในแง่ความเที่ยงตรงเป็นธรรมของดอว์นกินว่าเป็นทฤษฎีกฎหมายแนวบรรทัดฐาน (Normative) ที่มุ่งเน้นลักษณะกฎหมายที่ควรจะเป็น มากกว่าจะเป็นทฤษฎี

^{๔๒} Mark Tebbit, **Philosophy of Law**, pp. 64 - 68

^{๔๓} Ibid., pp. 51 - 52 บทสรุปรวมวิวาทะทางความคิดระหว่างฮาร์ท และดอว์นกิน อาจศึกษาได้ใน Michael Bayles, “Hart VS. Dworkin” : 349 - 381

^{๔๔} David O. Brink, “Legal Theory, Legal Interpretation and Judicial Review”, **Philosophy and Public Affairs**, 17, 2 (Spring 1988): 111.

กฎหมายที่มีความสมจริง (Realistic) ดังที่สุดแล้วดูเหมือนเป็นทฤษฎีกฎหมายที่ปรับใช้ได้เพียงเฉพาะในระบบกฎหมายที่มีมาตรฐานความยุติธรรมระดับหนึ่งแล้วเท่านั้น ไม่อาจใช้ได้ในระบบกฎหมายที่ไร้ความเป็นธรรม^{๔๕} จะอย่างไรก็ตาม แม้จะมีผู้สนับสนุนบทวิจารณ์ในแง่ลบเหล่านี้อยู่มาก ดอว์กิ้นคงยืนยันเช่นเดิมว่าความไม่ลงรอยทางความคิดมิได้หมายถึงการไม่มีคำตอบอันถูกต้องโดยตัวมันเอง แม้ประชาชนจะมีข้อขัดแย้งในประเด็นทางศีลธรรมจำนวนมาก แต่ก็มิใช่เป็นข้อพิสูจน์ว่าไม่มีคำตอบอันถูกต้องทางศีลธรรมหรือคำพิพากษาซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งเหตุผลอันหนักแน่น ตัวอย่างการยืนยันว่าการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กทารกเป็นสิ่งที่ไม่ดี (โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ) อาจนับเป็นบทสรุปทางศีลธรรมหนึ่งที่ยากจะปฏิเสธได้ในท่ามกลางความขัดแย้งทางศีลธรรมอันหลากหลาย^{๔๖}

แน่นอนที่ข้อโต้แย้งของดอว์กิ้นดังกล่าว ย่อมชวนให้สะดุดคิดอยู่ไม่น้อย แต่ในพาดตรงข้ามนี้อาจมองเป็นกรณีตัวอย่างอันสุดโต่งที่สามารถหยิบยกขึ้นได้น้อยครั้งเช่นกัน ในสายตาของทฤษฎีกฎหมายฝ่ายก้าวหน้า อาทิ นิติศึกษาแนววิพากษ์ (Critical Legal Studies/CLS) กฎหมายจัดเป็นสิ่งที่เต็มไปด้วยปัญหาความขัดแย้งและความไม่คงเส้นคงวาไร้เอกภาพอย่างมาก กระทั่งเป็นไปได้ในการกล่าวถึงคำตอบอันถูกต้องเสมอของข้อพิพาทหรือการตีความกฎหมายอันเที่ยงตรงเป็นธรรมอย่างแน่นอน ยิ่งเมื่อพิจารณากฎหมายในมิติของการเมืองเชิงอำนาจ (Powerpolitics) เบื้องหลังกฎหมายทฤษฎีกฎหมายแนววิพากษ์กลับเชื่อมั่นว่าระบบกฎหมายมีความไม่เป็นธรรมหรือมีลักษณะกดขี่โดยพื้นฐานจากการส่งเสริมผลประโยชน์ของฝ่ายที่มั่งคั่งและกลุ่มอภิสิทธิ์ในสังคม ในแง่นี้ ความคิดเชิงบรรทัดฐานของดอว์กิ้นในเรื่องหลักการทางศีลธรรมที่ดีที่สุด (Best moral principles) ซึ่งเข้ากันได้ได้สนิท (Fit) กับกฎเกณฑ์ในระบบกฎหมายย่อมไม่ (มีพลังอำนาจ) เพียงพอในการยกระดับกฎหมายให้อยู่เหนือการเมืองเชิงอำนาจได้ หลักการดังกล่าวส่วนใหญ่ในสภาพที่เป็นจริงจึงสะท้อนผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจอันจะทำให้กฎหมายมิใช่เป็นความเที่ยงตรงเป็นธรรมตามความเชื่อของดอว์กิ้นแต่อย่างใด^{๔๗}

^{๔๕} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, pp.196 - 197.

^{๔๖} Andrew Altman, **Arguing About Law An Introduction to Legal Philosophy**, p. 47.

^{๔๗} Ibid., p. 48.

แน่นอนว่าดвор์กิ้นย่อมปฏิเสธว่าความคิดข้างต้นเป็นความสุขชั่วทางความคิดแบบหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเมืองเชิงอำนาจมากไป แต่เช่นเดียวกันบางฝ่ายอาจตั้งคำถามกลับต่อความสุขชั่วในความคิดเชิงอุดมคติของดвор์กิ้นซึ่งมีมิติทางการเมืองผสมผสานอย่างเข้มข้นเหมือนกัน ความแตกต่างอยู่ที่ฝ่ายหนึ่งเชื่อว่ากฎหมายคือการเมืองหรือการแสดงออกของอำนาจทางการเมืองซึ่งอาจมีหรือไม่มีศีลธรรมในการเมืองนั้นๆ แต่อีกฝ่ายเชื่อมั่นว่ากฎหมายคือการใช้อำนาจอย่างมีหลักการทางศีลธรรมการเมืองฝ่ายแรกดูเหมือนจะเน้นโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่าอุดมคติ ขณะที่ฝ่ายหลังกลับพยายามทำให้ความคิดอุดมคติกลายเป็นบรรทัดฐานเชิงข้อเท็จจริงแต่กลับมิได้เป็นเช่นนั้นเสมอไปในความเป็นจริง ทำนองเดียวกับกรณีเฮอคิวลิสหรือผู้พิพากษาที่เป็นอภิมนุษย์เปรี๊ยะปราชญ์ก็ตกอยู่ใต้บทวิพากษ์ว่าเป็นความคิดอุดมคติสุดขีดเช่นกัน สำหรับฝ่ายตรงข้ามกับดвор์กิ้น เฮอคิวลิสคือตัวแทนของแนวคิดวัตถุนิยม/ภววิสัยนิยมทางศีลธรรม (Moral objectivism) ซึ่งไม่มีอยู่จริงหรือกระทั่งเป็นผู้ทำหน้าที่แทนพระเจ้าผู้มีอำนาจสัมบูรณ์หรือสัพพัญญูผู้รอบรู้ความถูกต้องยุติธรรมทั้งหมด ในมุมมองวิพากษ์เช่นนี้ ทฤษฎีการตีความอย่างสร้างสรรค์ (Constructive interpretation) ซึ่งแทนค่าการตีความกฎหมายอย่างเป็นองค์รวม (Holistic approach) ของเฮอคิวลิสเพื่อบรรลุสู่การเมืองที่ดีที่สุดจึงมิได้เป็นอะไรมากไปกว่าการนำเอาแนวคิดเก่าที่หมดความน่าเชื่อถือของแบบแผนนิยมทางกฎหมาย (Legal formalism) เวียนกลับมาเผยแพร่โดยใช้คำอธิบายใหม่จากการประกาศว่าผู้พิพากษาที่เป็นมนุษย์ซึ่งรู้จักผิดพลาดสามารถสละภาวะอัตวิสัย (Subjectivity) ของตัวเองทิ้งได้และใช้/ตีความกฎหมายอย่างเป็นองค์รวมในการก้าวข้ามปัญหาศีลธรรมอันยากลำบากและความขัดแย้งระหว่างสิทธิต่างๆ จนค้นพบคำตอบอันถูกต้องที่ยากต่อการเข้าถึง ทว่าแท้จริงกลับมิได้ดำรงอยู่ในความเป็นจริง^{๔๔} แน่ละว่าหากไม่มีมนุษย์ใดสามารถเป็นตัวแทนของพระเจ้าได้แล้ว ผู้พิพากษาเยี่ยงเฮอคิวลิสที่ใช้อำนาจทางกฎหมาย

^{๔๔} Mark Tebbit, *Philosophy of Law*, p. 63.

อย่างเที่ยงตรงเป็นธรรมหรือหยั่งรู้ถึงหลักการแห่งความยุติธรรม - สิทธิพื้นฐานอันชอบธรรมได้เสมอ ย่อมเป็นบุคคลที่ดำรงอยู่เพียงในโลกแห่งทฤษฎีเท่านั้น ไม่มีบุคคลดังกล่าวในโลกแห่งความเป็นจริงไม่ต่างจากความฝันอันลึกลับเหลวเรื่องราชาปรัชญา (Philosopher king) ของเพลโต (Plato) ทั้งหลายทั้งปวงจึงเป็นเพียงความเชื่อแบบหนึ่ง บางทีแล้ว อาจต้องไตร่ตรองกันจริงจังว่า ใช่หรือไม่ที่พวกเราทั้งหมดต่างล้วนตกเป็นนักโทษของความเชื่อต่าง ๆ ที่เราต่างยึดมั่นถือมั่น (แตกต่างกัน)^{๔๙} และส่วนหนึ่งที่ทำให้เฮอคิวลิสมีอยู่ในโลกแห่งความเชื่อหรือโลกแห่งเทพนิยายทางกฎหมาย ยังอาจเกิดจากจุดอ่อนทางทฤษฎี ที่มีได้มองการตีความกฎหมายในความเป็นจริงทางสังคมวิทยาซึ่งมีปัจจัยควบคุม/มีอิทธิพลต่อการตีความหลาย ๆ ส่วนอันสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมของชุมชนที่เกี่ยวข้อง แรงกดดัน สิ่งเหนี่ยวรั้งต่าง ๆ รวมทั้งเงื่อนไขความขัดแย้งซึ่งดำรงอยู่จริง^{๕๐}

พินิจจากนี้แล้ว เราอาจต้องรับฟังเช่นกันต่อข้อวิจารณ์การใช้อำนาจเชิงการเมืองของเฮอคิวลิส เพราะขณะที่ดวอร์กินปฏิเสธข้อวิจารณ์ของทฤษฎีกฎหมายแนววิพากษ์ โดยย้อนกลับไปสู่ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย - การเมืองที่ดูเข้มข้นเกินไปในทฤษฎีแนววิพากษ์ บางฝ่ายกลับมองว่าหากยึดถือแนวทางการใช้การตีความกฎหมายแบบเฮอคิวลิส ผู้พิพากษานั้น ๆ จักใช้อำนาจในลักษณะที่เป็นการเมืองมากเกินไปเหมือนกันจนกลายเป็นการปกครองโดยการเมืองของฝ่ายตุลาการ (Politics of the judiciary) (แทนที่การปกครองโดยหลักนิติธรรม)^{๕๑} สืบเนื่องจากการตีความกฎหมายในแบบอภิมนุษย์สัมพันธ์กับการพิจารณากฎหมายอย่างเป็นองค์รวม (Holistically) ในลักษณะเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ละทิ้งกฎหมายที่ผิดพลาดบกพร่อง กำหนดตัดสินต่อสิ่งที่เป็นความ

^{๔๙} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, p.194.

^{๕๐} Roger Cotterrell, **The Politics of Jurisprudence A Critical Introduction to Legal Philosophy**, (UK: Lexis Nexis, 2003), p.173 ; M.D.A. Freeman, **Lloyd's Introduction to Jurisprudence**, (London: Sweet & Maxwell, 1996), pp. 1276 - 1277

^{๕๑} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, p. 200.

ต้องการของความยุติธรรมอันแท้จริง หรือสรุปมาตรฐานทางศีลธรรมร่วมสมัย โดยมีความระมัดระวังในการใช้อำนาจตามกระบวนการที่เป็นธรรมในวิธีพิจารณาความทั้งหมดของการใช้อำนาจในลักษณะนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับข้อวินิจฉัยทางการเมืองอันมีจุดหมายสู่การเมืองที่ดีที่สุด (Best politics) ดังกล่าวผ่านมา ถึงแม้ว่าดвор์กินจะแย้งว่า การเมืองของผู้พิพากษาแบบเฮอคิวลิสเป็นการเมืองที่ตั้งอยู่บนหลักการทางศีลธรรม/ความยุติธรรม ไม่ใช่การเมืองที่เป็นเรื่องความเชื่อส่วนบุคคลอีกทั้งเป็นการเมืองที่มีฐานทางศีลธรรมหนักแน่นอันเกี่ยวกับสิทธิในความเสมอภาคและความเป็นภราดรภาพของมนุษย์ทั้งผอง แต่น่าคิดว่า トラบเท่าที่ปัญหาความขัดแย้งไม่ลงรอยทางศีลธรรม/ข้อวินิจฉัยทางศีลธรรม/ความยุติธรรม รวมทั้งสิทธิอันหลากหลายที่ขัดแย้งกันได้เสมอ ยังล้วนเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่จริงท่ามกลางความเป็นมนุษย์ปุถุชนของทุกฝ่ายและการเมืองเชิงอำนาจอันเข้มข้น ดังนั้นแล้วการเมืองที่มีศีลธรรม/ศีลธรรมทางการเมืองซึ่งสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกฎหมาย/การใช้กฎหมายตามแนวทางของดвор์กิน ท้ายสุดย่อมหนีไม่พ้นความไม่ชัดเจนแน่นอนและไม่อาจประกันความเที่ยงตรงเป็นธรรมในการใช้การตีความกฎหมายได้เสมอไป^{๕๒}

ความข้อนี้ อาจเห็นได้ชัดในบทวิพากษ์ของฝ่ายนิติศึกษาแนววิพากษ์ (Critical legal studies) ที่มองการปะทะขัดแย้งระหว่างแนวคิดปัจเจกชนนิยม (Individualism) และแนวคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่นเป็นสำคัญ (Altruism) ว่าเป็นคู่ ความขัดแย้งแม่บทในโครงสร้างระดับลึกของแนวคิดเสรีนิยมและทฤษฎีกฎหมายแบบเสรีนิยมทั้งหลายที่ยากจะแก้ตกได้ในสังคมเสรีนิยม อันนำไปสู่ความไม่แน่นอนในผลลัพธ์ของกฎหมายซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แม้จะมีการยืนยันการใช้กฎหมายบนพื้นฐานของ “หลักการ” ดังว่า แต่สำหรับฝ่ายนิติศึกษาแนววิพากษ์แล้วระบบกฎหมายที่น่าเชื่อถือใดๆ ล้วนประกอบด้วยหลักการที่ขัดแย้งกันเอง (Contradictory principles) อย่างไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องจาก

^{๕๒} โดยวิธีคิดอันไม่แตกต่างกัน บางฝ่ายจึงเชื่อมั่นว่า หากเราใส่ใจต่อแนวคิดพหุนิยมอย่างจริงจัง (Take pluralism seriously) ทั้งในมิติของปรากฏการณ์ที่เป็นจริงและในแง่บรรทัดฐานเชิงคุณค่า เราคงต้องปฏิเสธหลักการกฎหมายหนึ่งเดียวและหลักคำตอบอันถูกต้องหนึ่งเดียวของดвор์กิน ; Rosenfeld Michel, “Dworkin and the One Law Principle : A Pluralist Critique,” สืบค้นจาก www.cairn.info/revue-internationale-de-philosophie-2005-3-page-363.htm

วิสัยทัศน์ทางศีลธรรมที่ไม่อาจลงรอยกันได้ในสังคม จนแม้พวกเราเองยังเกิดการแบ่งแยกภายในตัวเราเองเมื่อเข้าสู่ (การขบคิด) เรื่องปัจเจกชนนิยมและการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น เพราะเหตุนี้หลักการและหลักการที่เป็นปรปักษ์ขัดแย้ง (Counterprinciple) ในระบบกฎหมายจึงไม่อาจปรับสมานเข้ากันได้เนื่องจากมันเกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์ทางศีลธรรมและการเมือง ที่เข้ากันไม่ได้ ดังลึกๆแล้วแนวคิดปัจเจกชนนิยมและแนวคิดเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่นเป็นสิ่งที่เข้ากันไม่ได้ในเชิงตรรกะ ดังนั้นจึงไม่มีความคิดเชิงบรรทัดฐานที่อยู่สูงส่งกว่า (Higher-order normative viewpoint) ใดๆ ที่จะใช้ใกล้เคียงความไม่ลงรอยดังกล่าวได้จริง^{๕๓} ความไม่แน่นอน ทางกฎหมายเช่นนี้ย่อมชวนให้คิดว่าเป็นบทสรุปที่แตกต่างสักเพียงใดจากแนวคิด แบบหลังสมัยใหม่ (Postmodern approach) ตามคำอธิบายของฟิชต์ (Stanley Fish) ซึ่งเชื่อว่าถึงที่สุดแล้วกฎหมายสามารถถูกลดทอน (Reducible) ให้เป็นเพียงเรื่องคารมโวหาร (Rhetoric) จนทำให้มีคำตอบที่ “ถูกต้อง” ได้หลากหลายมากมายในการตัดสินคดีที่ซับซ้อนตามแต่การหยั่งถึงโดยอาศัยทักษะพลิกแพลงเชิงคารมโวหาร (Rhetorical skills) ของผู้พิพากษาต่างๆ^{๕๔}

หากบทวิพากษ์ข้างต้นมีน้ำหนักแห่งเหตุผลพอ เราอาจต้องคิดต่อว่าปรากฏการณ์ตุลาการเปลี่ยนแปลงสังคม-การเมือง (Judicial activism) อันชอบธรรมซึ่งดอว์นก็เห็นว่าต้องกระทำบนพื้นฐานของหลักการ (Principled judicial activism) แม้จะเป็นการกำหนดฐานคิดซึ่งมีเหตุผลที่ดีซึ่งมุ่งปิดกั้นยับยั้งมิให้ตุลาการตีความกฎหมายในลักษณะสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นใหม่ตามความเชื่อส่วนตัวอันขัดแย้งกับหลักการประชาธิปไตย หลักการแบ่งแยกอำนาจ (ทำนองเดียวกับปรากฏการณ์ “ตุลาการภิวัตน์” ในสังคมไทยตลอดช่วงทศวรรษแห่งความแตกร้างใหญ่ที่ผ่านมา) แต่ท้ายสุดก็ไม่มีหลักประกันเสมอไปว่าจะทำให้เกิดคำตอบ/คำพิพากษาที่เที่ยงตรงเป็นธรรมเสมอไปตราบเท่าที่ยังมีปัญหา

^{๕๓} Andrew Altman, **Critical Legal Studies: A Liberal Critique**, (Princeton: Princeton University Press, 1993), p.125.

^{๕๔} Rosenfeld Michel, “Dworkin and the One Law Principle : A Pluralist Critique,” p.14.

ถกเถียงเกี่ยวกับความหลากหลายไม่ชัดเจนของหลักการ - สิทธิ หรือข้อถกเถียงที่หลาย ๆ ฝ่ายไม่ยอมรับต่อเส้นแบ่งอันแน่นอนระหว่างหลักการและนโยบายตามข้อยืนยันของดอว์กิน มีความเป็นไปได้มากที่คำพิพากษาจะมีการอ้างเหตุผลในเชิง “หลักการ” อย่างผิดพลาดหรือบิดเบือน หรือกระทั่งมีคำพิพากษาที่เป็นไปตามหลักการ แต่กลับส่งผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนาได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง คำพิพากษาศาลสูงสุดอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๙๐-๑๙๙๗ ที่สนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจแบบปล่อยเสรี (Laissez-faire economic decisions) ซึ่งมีการกล่าวว่าเป็นการพิพากษาตาม “หลักการ” เช่นกัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักเสรีภาพในการทำสัญญาในฐานะที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลขั้นพื้นฐาน แต่น่าคิดว่าดอว์กินจะยอมรับความถูกต้องของคำพิพากษาดังกล่าวได้หรือ ซึ่งจริง ๆ แล้วเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มทุนมากกว่าลูกจ้าง - ผู้ด้อยอำนาจในสังคม เช่นเดียวกับบางข้อโต้แย้งที่อิงอยู่กับ “หลักการ” อาจกลายเป็นสิ่งเลวร้ายชัดเจนได้เช่นกันในบางทรรศนะ ดังการปฏิบัติต่อบุคคลอย่างโหดเหี้ยมไม่เป็นธรรมในทางศาสนาผ่านทางศาลศาสนาในอดีต ล้วนเป็นไปตามหลักการแบบหนึ่ง (ทางศาสนา) ไม่ใช่เกิดจากการคาดคำนวณแบบอรรถประโยชน์^{๕๕} โลกแห่งความเป็นจริงทางตุลาการสมัยใหม่จึงคละเคล้าด้วยคำพิพากษาที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม ดังแม้ดอว์กินยังเคยวิจารณ์รุนแรงต่อคำพิพากษาของศาลสูงสุดอเมริกาในบางคดี อาทิ คดี Citizens United v.FEC, 2010 ว่าเป็นคำพิพากษาที่ “คุกคามประชาธิปไตย” ก่อนผลร้ายนำหวาดกลัวต่อประเทศชาติ จากการประกาศว่าบริษัทเอกชนและสหภาพมีสิทธิทางรัฐธรรมนูญในการให้เงินสนับสนุนมากเท่าที่ต้องการ/ไม่จำกัดจำนวนแก่ผู้สมัครเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้งทางการเมือง นี่คือคำพิพากษาอนุรักษนิยมในสายตาของดอว์กินที่เปรียบเสมือนการถอยหลังย้อนสู่ยุคหินทางรัฐธรรมนูญของอุดมการณ์ฝ่ายขวา^{๕๖}

^{๕๕} Christopher Wolfe , “Three Contemporary Theories of Judicial Review : A Critical Review,” สืบค้นจาก http://isistatic.org/journal_archive/pr/15_01/wolfe.pdf

^{๕๖} Justice Peter Applegarth, “Taking Life Seriously: the legacy of Ronald Dworkin,” p.4, สืบค้นจาก http://www.hearsay.org.au/index.php?option=com_content&task=view&id=1480&Itemid=1

เมื่อหวนกลับมายังตัวบุคคลในโลกแห่งความจริง ผู้พิพากษาที่แบกรับภารกิจอุดมคติแบบดอว์กิ้น ล้วนมีข้อจำกัดทางความคิด/อุดมการณ์หรือการเมืองเชิงอำนาจในสภาพที่เป็นจริงทั้งสิ้น นอกเหนือจากความสำคัญอย่างยิ่งของอิสระตุลาการที่เป็นปัญหาใหญ่ในสังคมจำนวนมาก เป็นไปได้ที่การใช้การตีความกฎหมายอย่างสร้างสรรค์และเป็นองค์รวมเพื่อค้นพบกฎหมายอันเที่ยงตรงเป็นธรรมซึ่งสอดคล้องกับการเมืองที่ดีที่สุด สุดท้ายแล้วอาจเป็นเพียงไม่นานวันที่บดบังความจริงทำให้ผู้พิพากษาสามารถเลือกใช้ความคิดความเชื่อทางศีลธรรมและการเมืองส่วนตัวในการกำหนดคำพิพากษาที่เป็นจริง^{๕๗} นี่ย่อมมิใช่เป็นการปฏิเสธทฤษฎีกฎหมายของดอว์กิ้นโดยสิ้นเชิง แต่อาจเป็นข้อเตือนสติที่ดีในการระมัดระวังและตรวจสอบผู้พิพากษาทั้งที่ใช้อำนาจตามปกติหรือที่ใช้อำนาจตามรอยอภิมนุษย์แบบเฮอคิวลิส เพราะแม้ดอว์กิ้นเองก็ยอมรับว่า หากผู้พิพากษามีได้ใช้อำนาจภายใต้สิ่งเหนี่ยวรั้งที่สำคัญแห่งหลักนิติธรรม กล่าวคือ ความเชื่อตรงต่อหลักการ ความโปร่งใส การปรับใช้หลักการอย่างคงเส้นคงวา และการไม่สร้างข้อยกเว้น (ตามใจชอบ) ในการปรับใช้หลักการทางกฎหมายซึ่งส่งผลลัพธ์ที่ไม่ต้องตรงใจตน ผู้พิพากษาเหล่านั้นก็เป็นเพียงนักการเมืองที่มีได้มาจากการเลือกตั้งเท่านั้นเอง^{๕๘} น่าคิดว่าจะมีผู้พิพากษามากน้อยเพียงใดที่เคารพยึดมั่นในสิ่งเหนี่ยวรั้งดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ หรือมีนักการเมืองที่มีได้มาจากการเลือกตั้งในศาลต่างๆ มากมายเพียงใด

บทสรุป : ความท้าทายในการกึ่งกฎหมายของนักฝัน (ร่วม) ที่เปี่ยมคุณธรรม

แน่นอนว่าในโลกที่เป็นจริงผู้พิพากษาเยี่ยงเฮอคิวลิสย่อมสามารถกระทำผิดพลาดได้เสมอ และจำเป็นต้องอยู่ใต้การตรวจสอบวิพากษ์วิจารณ์อย่างต่อเนื่องเช่นกัน กระนั้นก็ตามตราบเท่าที่สังคมยังจำเป็นต้องมีความเชื่อความศรัทธาต่อหลักนิติธรรม อย่างน้อย

^{๕๗} J.W. Harris, **Legal Philosophies**, p. 210.

^{๕๘} Cited in Justice Peter Applegarth, “Taking Life Seriously : the legacy of Ronald Dworkin,” p. 4.

เฮอคิวลิสอาจเป็นตัวแบบอุดมคติหรือนุคลาธิษฐานแห่งความยุติธรรมที่ผู้พิพากษาซึ่งเป็นมนุษย์เดินดินทั่วไป หรือกระทั่งนักกฎหมายที่มุ่งมั่นต่อความเป็นธรรมต้องพยายามเข้าถึงทีละน้อยๆ แม้จะไม่สมบูรณ์หรือเป็นไปได้ที่จะเข้าถึงได้อย่างสมบูรณ์ก็ตามที ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่าโลกแห่งอุดมคติทางกฎหมายของดอว์กินั้นจริง ๆ แล้วคือ การผลิตซ้ำอย่างแยบยลต่อความเชื่อมั่นปรัมปราทางนิติศาสตร์แบบหนึ่งที่ถือเอาความยุติธรรมเป็นองค์ประกอบอันจำเป็นและอยู่เหนือกฎหมาย เคียงคู่กับการมองความขัดแย้งพื้นฐานที่ลึกสุดระหว่างปัจเจกบุคคลและสังคมว่าเป็นปัญหาความยุติธรรมซึ่งแยกไม่ออกจากวาทกรรมเรื่องหลักการทางศีลธรรม - การเมือง สิทธิพื้นฐาน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเท่าเทียมกัน ภายใต้ฐานคิดที่มีความยุติธรรมเป็นตัวตั้ง และยืนยันความเป็นกฎหมายในแง่เป็นเครื่องมือสู่ความยุติธรรมแบบเสรีนิยมก้าวหน้าที่เกื้อหนุนสิทธิในความเสมอภาคและความเป็นภราดรภาพของมนุษย์ที่ล้วนมีศักดิ์ศรีเสมอกัน จะอย่างไรก็ดี แม้ความเชื่อมั่นดังกล่าวจะห่างไกลจากโลกแห่งความเป็นจริงซึ่งเต็มไปด้วยความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียม การต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองอย่างเข้มข้น การละเมิดคุกคามสิทธิมนุษยชน หรือความยุติธรรมแบบสองมาตรฐาน ใช่หรือไม่ว่า ภารกิจของนักฝันที่เปี่ยมคุณธรรม (Noble dreamer) อย่างดอว์กินยังคงคุณค่าในระดับสำคัญต่อการร่วมสืบสานทั้งในแง่พลังบันดาลใจและการกระทำทางกฎหมายที่เป็นธรรม อย่างน้อยในหมู่นักมนุษยนิยมทางกฎหมายทั้งปวงที่เชื่อว่าการดำเนินรอยตามทฤษฎีกฎหมายเช่นนี้คือส่วนหนึ่งของการครองตนอยู่ในชีวิตที่ดีงาม และส่วนหนึ่งของภารกิจในการแก้ไขความจำกัดอ่อนแอของหลักนิติธรรมที่ปรากฏแพร่หลายในสังคมต่าง ๆ รวมทั้งสังคมไทยที่ติดหล่มลึกลงในวังวนแห่งวิกฤติเปลี่ยนผ่านปัจจุบันท่ามกลางความมืดสลัวและสับสนทั้งทางความคิดและการปฏิบัติในเรื่องหลักนิติธรรมและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทว่าในขณะเดียวกันก็เป็นทฤษฎีที่สมควรสานต่อพร้อม ๆ กับการตระหนักรู้อย่างจริงจังต่อบทวิพากษ์ข้อจำกัดต่าง ๆ จากทฤษฎีกฎหมายฝ่ายตรงข้ามอื่น เพียงกระนั้นแม้พวกเขาจะมองกฎหมายในแง่ลบมากกว่า แต่แท้จริงที่สุดแล้ว ทั้งหมดอาจมีความเชื่อมั่นลึก ๆ ร่วมกันต่อการต่อสู้สร้างสรรค์สังคมที่ยุติธรรมซึ่งปกครองโดยกฎหมายที่เที่ยงตรงเป็นธรรม รวมทั้งมีความใฝ่ฝันต่อชีวิตที่ดีงาม

และมีศักดิ์ศรี ซึ่งอาจไม่ผิดแผกนักจากสาระ(บางส่วน)ในหนังสือเล่มสุดท้ายแห่งชีวิตของ ดวอร์กิน^{๕๙} :

“.....ความยุติธรรมในจินตนาการของเราเริ่มต้นจากสิ่งที่คุณเหมือนเป็นข้อเสนอที่ไม่อาจทำหายได้ที่ว่า **รัฐบาลต้องปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ใต้อำนาจตนด้วยความใส่ใจเป็นห่วงใย และเคารพนับถืออย่างเสมอภาค** ความยุติธรรมดังกล่าวจักไม่คุกคาม หากมีแต่แผ่ขยาย อิศรภาพ ไม่ยอมให้มีมีการแลกเปลี่ยนเสรีภาพเพื่อความเสมอภาคหรือสิ่งทั่วไปอื่น ๆ ไม่สร้างความง่อยเปลี้ยอ่อนแอต่อกรประกอบกิจการต่างๆ เพื่อผลประโยชน์อันเป็นมายา หลอกลวง ไม่ขึ้นชอบทั้งรัฐบาลที่ใหญ่โตหรือรัฐบาลขนาดเล็ก หากมีแต่เพียงรัฐบาลที่ยุติธรรม **ความยุติธรรมเกิดขึ้นจากความมีศักดิ์ศรี (Dignity) และมุ่งสู่ความมีศักดิ์ศรี** มันทำให้เราสามารถมีชีวิตที่ดีอันถูกต้องได้ง่ายและเป็นไปได้มากขึ้น

รำลึกไว้ด้วยว่ามีสิ่งที่เป็นเติมพันสำคัญยิ่งกว่าความตาย หากปราศจากความ มีศักดิ์ศรี ชีวิตของเราก็เป็นเพียงแสงกะพริบหรือแห่งกาลเวลา แต่หากเราครองตนสู่**การมีชีวิตที่ดีได้อย่างถูกต้อง** เราจักสรรคสร้างสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่า ได้จารึกคำอุทิศให้การจากไป จากโลกนี้ของเรา และทำให้**ชีวิตเราเป็นประหนึ่งเกล็ดเพชรน้อยๆ (ที่ระยิบระยับ) อยู่บนผืนทรายแห่งจักรวาล.**”

^{๕๙} Ronald Dworkin, **Justice for Hedgehogs**, (Cambridge,: Harvard University Press, 2011), p. 423.

บรรณานุกรม

- Altman, Andrew. **Critical Legal Studies: A Liberal Critique**. Princeton: Princeton University Press, 1993.
- _____. **Arguing About Law : An Introduction to Legal Philosophy**. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1996.
- Applegarth, Justice Peter. Taking Life Seriously : the Legacy of Ronald Dworkin. สืบค้นจาก http://www.hearsay.org.au/index.php?option=com_content&task=view&id=1480<e...
- Bayles, Michael. Hart VS.Dworkin. **Law and Philosophy** 10 (1991) 349 - 381.
- Bellamy, Richard (ed). **The Rule of Law and the Separation of Power**. Burlington: Ashgate, 2005.
- Brink , David O. Legal Theory, Legal Interpretation and Judicial Review. **Philosophy and Public Affairs** 17,2 (1988): 105 - 118.
- Christie,George C. and Patrick H. Martin. **Jurisprudence Text and Reading on the Philosophy of Law**. West: West Group Publishing, 1995.
- Cohen, Marshall (ed.) **Ronald Dworkin & Contemporary Jurisprudence**. New Jersey: Rowman & Allanheld, 1984.
- Cotterrell, Roger. **The Politics of Jurisprudence: A Critical Introduction to Legal Philosophy**. UK : Lexis Nexis, 2003.
- Donnelly, Jack. Book Review A Matter of Principle. **Human Rights Quarterly** 8, 2 (May 1986): 340 - 343.
- Dworkin, Ronald. **Taking Rights Seriously**. UK: Duckworth, 1978.
- _____. **A Matter of Principle**. Cambridge: Harvard University Press, 1985.
- _____. Justice for Hedgehogs. Cambridge: Harvard University Press, 2011.
- Dyzenhaus, David. Dworkin and Unjust Law. สืบค้นจาก <http://www.uva.nl/Binaries/content/.../dyzenhaus-dworkin-and-unjust-law.pdf>

- Freeman, M.D.A. **Lloyd's Introduction to Jurisprudence**. London: Sweet & Maxwell, 1996.
- Harris, J.W. **Legal Philosophy**. London: Butterworths, 1997.
- Hodgson, Godfrey. Ronald Dworkin Obituary. **The Guardian** (14 February 2013)
สืบค้นจาก <http://www.guardian.co.uk/law/2013/feb/14/Ronald-dworkin>.
- Kress, Ken and Scott W. Anderson. Dworkin in Transition. **American Journal of Comparative Law**. 37 (1989): 337 - 351.
- Mcleod, Ian. **Legal Theory**. UK :Macmillan, 1999.
- Rawls, John. **A Theory of Justice**. Oxford: Oxford University Press, 1973.
- Rosenfeld, Michel. Dworkin and the One Law Principle. สืบค้นจาก [http:// www.cairn.info/revue-internationale-de-philosophie- 2005-3-page-363.htm](http://www.cairn.info/revue-internationale-de-philosophie-2005-3-page-363.htm).
- Simmonds, N.E. **Central Issues in Jurisprudence Justice Law And Rights**.
London : Sweet & Maxwell, 1986.
- Tebbit, Mark. **Philosophy of Law: An Introduction**. London: Routledge, 2005.
- Wolfe, Christopher. Three Contemporary Theories of Judicial Review : A Critical
Review. สืบค้นจาก http://www.isistatic.org/Journal_archive/pr/15_01/wolfe.pdf.

IAPP AND UPF AS I KNOW

ดร. บุญเลิศ ไพรินทร์

It was my great pleasure to receive an invitation letter from the Universal Peace Federation (UPF) about the conference of International Association of Parliamentarians for Peace - India (IAPP – India) on Tuesday, April 7, 2017 to be held in New Delhi, India. The theme of this prestigious function to be followed by the conference, would be “Addressing the Critical Challenges of our Time. The Role of Governments, Civil Society and Faith – Based Organizations,” at Main Committee Room, Parliament House Annexe, New Delhi, India.

* อดีตสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๗ และอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖.

ผู้เขียนรู้สึกปลาบปลื้มใจเป็นอย่างมากที่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมจากสหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) เกี่ยวกับการประชุมของสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ – อินเดีย (IAPP - India) ในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐ ที่จัดประชุมในกรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย โดยมีหัวข้อเรื่องการประชุมว่า “การจัดการกับความท้าทายอันสำคัญของพวกเราเวลานี้ บทบาทของรัฐบาลของภาคประชาสังคมและขององค์กรที่ยึดมั่นในความศรัทธาทั้งหลาย” ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการห้องใหม่ ปีกหนึ่งของอาคารรัฐสภา กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย

At the conference with delegates from 18 countries, we talked a lot about the critical challenges on our planet earth, such as poverty and inequality, terrorism, religious conflicts, refugee conflicts, climate change and environmental degradation. The problems as mentioned above are the world critical challenges that cannot be solved by only one country at all. We need cooperation and collaboration from variety of countries for solving such problems together.

ในการประชุมครั้งนี้มีตัวแทนจากประเทศต่างๆ จำนวน ๑๘ ประเทศ ซึ่งไทยได้เข้าร่วมหรือเกี่ยวกับความท้าทายสำคัญบนโลกใบนี้ ได้แก่ ความยากจนและความไม่เท่าเทียมกัน การก่อการร้าย ความขัดแย้งทางศาสนา ความขัดแย้งเกี่ยวกับผู้อพยพลี้ภัย การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และการทำลายสิ่งแวดล้อม ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวไม่สามารถได้รับการแก้ไขได้เพียงประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือและร่วมใจจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกช่วยกันแก้ปัญหาพร้อมกัน

After that the roles of governments, civil society and faith – based organizations were critically analyzed in order to address the critical challenges of our beloved planet earth, especially the role of parliamentarians for peace.

หลังจากนั้น ได้พิจารณาบทบาทของรัฐบาล ภาคประชาสังคม และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสมาชิกรัฐสภาจะสามารถเข้ามาช่วยกันแก้ปัญหาอันสำคัญของโลกร่วมกันได้อย่างไร

I would like to introduce shortly about the IAPP as follows: The International Association of Parliamentarians for Peace (IAPP) is an initiative of the Universal Peace Federation (UPF) bringing together parliamentarians from around the world, forming an international network of people who are committed to solving the critical challenges of our time based on coexistence, mutual prosperity and actualizing the world of sustainable peace. Here are the following objectives of IAPP :

1. To overcome poverty and famine.
2. To overcome the threat of nuclear proliferation.
3. To address the issue of terrorism.
4. To solve territorial disputes.
5. To resolve religious conflicts.
6. To address the refugee crisis.
7. To resolve racial conflicts.
8. And to overcome climate change and environmental degradation.

ผู้เขียนขอแนะนำเพียงสั้น ๆ เกี่ยวกับสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ดังนี้ สมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) เป็นองค์การหนึ่งที่ได้รับการริเริ่มจากสหพันธ์สันติภาพสากล (Universal Peace Federation) ที่พยายามจะนำเอาสมาชิกรัฐสภาจากทั่วโลกมาทำงานร่วมกัน เป็นแบบเครือข่ายกับประชาชนที่มีความผูกพันในอันที่จะร่วมกันแก้ปัญหาความท้าทายอันสำคัญในเวลานี้โดยอาศัยการอยู่ร่วมกัน ความมั่งคั่งร่วมกัน และร่วมกันสร้างสันติภาพของโลกให้เป็นความจริงให้จงได้

สมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อเอาชนะความยากจนและความอดอยากหิวโหย
๒. เพื่อเอาชนะการข่มขู่คุกคามของการขยายตัวของอาวุธนิวเคลียร์
๓. เพื่อแก้ปัญหาการก่อการร้าย

๔. เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องดินแดนระหว่างประเทศ
๕. เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา
๖. เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติของผู้อพยพลี้ภัย
๗. เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติ
๘. และเพื่อเอาชนะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและการทำลายสิ่งแวดล้อม

The idea of launching the International Association of Parliamentarians for Peace was first proposed at UPF's International Leadership Conference convened in Korea in February, 2016. In that program more than 800 participants attended including over 150 current parliamentarians from 40 nations, with a special conference session held at the Korean National Assembly. At that time the launching of the IAPP was officially proposed and signed by the delegates.

แนวคิดที่จะจัดตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ได้รับการเสนอในคราวที่มีการประชุมเรื่องภาวะผู้นำระหว่างประเทศของสหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) ณ อาคารรัฐสภาแห่งชาติสาธารณรัฐเกาหลี ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่า ๘๐๐ คน รวมทั้งสมาชิกรัฐสภาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจำนวน ๑๕๐ คน จาก ๔๐ ประเทศ ในขณะนั้นได้มีการเสนอให้มีการจัดตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) และมีการลงนามร่วมกันของผู้แทนที่มาประชุมในครั้งนั้นด้วย

In Kathmandu, Nepal, Asia – Pacific IAPP was launched in August, 2016. Among the 700 guests were a total of 311 current members of parliament, cabinet ministers and former heads of governments and former parliamentarians from 29 nations in ASIA – Pacific region.

ต่อมาได้มีการจัดตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ที่เมืองกาฐมาณฑุ เนปาล และเอเชีย – แปซิฟิก ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ผู้แทนจากประเทศต่างๆ จำนวน ๗๐๐ คน นั้น ในจำนวนนี้มีสมาชิกรัฐสภาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันถึง ๓๑๑ คน รวมทั้งรัฐมนตรีและหัวหน้ารัฐบาลในอดีตและอดีตสมาชิกรัฐสภาจาก ๒๙ ประเทศในบริเวณเอเชีย – แปซิฟิก

Since then IAPP has been launched in other parts of the world : Africa, South America, Europe, and the USA. In USA it was organized in Washington D.C. last November 2016, at the U.S. Senate Kennedy Caucus Room and at the House of Representatives. And the Global Assembly of the IAPP was held in Seoul, Korea recently in February, 2017 with more than 480 members of parliament from around 120 nations.

จากนั้นเป็นต้นมา ได้มีการจัดตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ในซีกโลกอื่นๆ ได้แก่ แอฟริกา อเมริกาใต้ ยุโรป และสหรัฐอเมริกา โดยที่สหรัฐอเมริกาได้มีการจัดตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙ ในห้องประชุมวุฒิสภาที่เรียกว่า the U.S. Senate Kennedy Caucus Room และที่อาคารสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้มีการตั้งสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ ที่กรุงไซปรัส สาธารณรัฐเกาหลีส ซึ่งมีสมาชิกรัฐสภาถึง ๔๘๐ คน จาก ๑๒๐ ประเทศ

Asia will be playing a key role in the 21st century with its population. Its economic growth and demographic advantages will be driving the rest of the world. Peace and sustainable development in Asia and Asia's

contribution to peace and well – being in the world would be of critical importance for the future of the world. The IAPP is deeply committed to bringing individual parliamentarians and leaders of the world together as they have to discharge major responsibilities in this regard.

สืบเนื่องจากทวีปเอเชียจะมีบทบาทอันสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยจำนวนประชากรที่มากมาย ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการได้เปรียบเชิงประชากรจะเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้เป็นอย่างดี สันติภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทวีปเอเชีย และการช่วยเหลือของทวีปเอเชียที่มีต่อสันติภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีในโลกจะมีความสำคัญอันยิ่งยวดต่ออนาคตของโลกอย่างไม่ต้องสงสัย สมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) มีความผูกพันที่จะนำเอาสมาชิกรัฐสภาแต่ละคน และผู้นำของโลกมาร่วมกันรับผิดชอบภารกิจอันสำคัญนี้ให้ได้ในที่สุด

The Universal Peace Federation (UPF) was founded by a very highly moral and ethical Koreans, they are Dr. Sun Myung Moon and Dr. Hak Ja Han Moon. The UPF, an international and interreligious network of individuals and organizations, including representatives from religion, government, civil society and the private sector, is dedicated to achieving world peace. An NGO in special consultative status with the Economic and Social Council of the United Nations, UPF supports the work of the United Nations, particularly in the areas of interfaith peace building, peace education, and the strengthening of marriage and family.

สหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยชาวเกาหลีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมสูงส่ง คือ ดร. ซัน เมียง มูน และ ดร. แฮก จา แฮน มูน สหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) เป็นหน่วยงานแบบเครือข่ายของทั้งบุคคล องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างศาสนา รวมทั้งผู้แทนจากศาสนา รัฐบาล ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนเข้าด้วยกันที่จะอุทิศตนและเสียสละในอันที่จะสร้างสันติภาพของโลกให้ประสบความสำเร็จให้จงได้ สหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) มีฐานะเป็นภาคประชาสังคม

(NGO) และเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ กล่าวคือ สหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) เป็นผู้สนับสนุนงานขององค์การประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการสร้างสันติภาพระหว่างความเชื่อและศรัทธาการศึกษา เพื่อสันติภาพและการส่งเสริมความเข้มแข็งของการแต่งงานและครอบครัว

The UPF sees that the highest qualities of the human being are spiritual and moral in nature. Human beings long for truth, beauty and goodness. Life's deepest meaning and purpose can be found through their pursuit. Each person has an eternal spirit that transcends physical life. Spiritual principles are to be practiced in this life so that we are prepared for the eternal world.

สหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) เล็งเห็นว่า คุณภาพสูงสุดของมวลมนุษยชาติ ก็คือธรรมชาติของคุณค่าทางจิตวิญญาณและทางคุณธรรม ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องการแสวงหา หรือเพียรหาความจริง ความสวยงาม และความดีงามเสมอมา ความหมายที่ลึกซึ้งที่สุดของชีวิตและเป้าหมายจะสามารถแสวงหาหรือค้นพบได้โดยอาศัยความพยายามของเขา แต่ละคนมีจิตวิญญาณที่เป็นนิรันดร์ที่อยู่เหนือชีวิตที่เป็นร่างกายโดยแท้ แต่ละคนจะต้องนำเอาหลักของจิตวิญญาณไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตนี้เพื่อเตรียมตัวไปสู่โลกที่เป็นนิรันดร์

The family is the school of love and peace. In the family, the most basic personal and public virtues are learned. Understanding the family as the school of love and peace helps us to recognize that family is the most essential institution. The foundation for a healthy family is a faithful, committed marriage.

ครอบครัวเป็นโรงเรียนของความรักและสันติภาพในครอบครัว ความดีงามของบุคคลและสาธารณะจะต้องได้รับการเรียนรู้ในครอบครัว การเข้าใจว่าครอบครัวในฐานะที่เป็นโรงเรียนแห่งความรักและสันติภาพจะสามารถช่วยให้เรายอมรับว่าครอบครัวนี้แหละเป็นสถาบันที่จำเป็นและสำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้พื้นฐานของครอบครัวมีสุขภาวะที่ดีนั้นก็คือการแต่งงานที่มีความผูกพันและด้วยแรงศรัทธาอย่างแท้จริงนั่นเอง

Living for the sake of others is the way to reconcile the divided human family. By practicing living for the sake of others, we become other – centered rather than self – centered. The essence of good character is true love expressed through unselfish actions.

การมีชีวิตอยู่เพื่อผู้อื่นเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถประนีประนอมความแตกแยกของครอบครัวได้เป็นอย่างดี โดยการฝึกปฏิบัติที่จะมีชีวิตอยู่เพื่อประโยชน์ของผู้อื่นนั้น เราจะเป็นคนที่มีผู้อื่นเป็นศูนย์กลางมากกว่าการเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง แก่นแกนของบุคลิกลักษณะที่ดีของคนก็คือความรักที่แท้จริงแบบเมตตาซึ่งสามารถแสดงออกได้ด้วย การกระทำที่ไม่เห็นแก่ตัว

Peace comes through cooperation beyond boundaries of ethnicity, religion and nationality. Lasting peace cannot be achieved through political compromise alone, but requires addressing the root causes of conflict. Transcending racial, religious and ethnic barriers is an imperative of our time. Faith can give people the power to forgive, and the love to overcome even generation of hatred, resentment and violence.

สันติภาพได้มากจากความร่วมมือของผู้คนที่ข้ามพรมแดนของชาติพันธุ์ ศาสนาและสัญชาติใดๆ ทั้งสิ้น สันติภาพที่ยั่งยืนยาวไม่สามารถได้มาจากการต่อรองทางการเมืองเพียงอย่างเดียวแต่จะได้มาจากการกำจัดรากเหง้าของเหตุแห่งปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ การก้าวข้ามอุปสรรคของชาติพันธุ์ ศาสนา และเชื้อชาตินับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนรุ่นเรา ความศรัทธาสามารถช่วยให้คนเรามีอำนาจที่จะให้อภัยและความรักสามารถเอาชนะความเกลียดชัง ความไม่พอใจ และความรุนแรงในยุคสมัยนั้นๆ ได้

I would like to introduce a capable man, that is, Jose De Venecia, a former speaker, Philippine House of Representatives and Chairman Emeritus, UPF and also Co – Chairman, IAPP who proposed varieties of ways and means for world poverty eradication as follows :

1. Promoting broad – based economic growth means that the benefits of economic growth of the global community are broadly shared and our governments, parliaments, political parties and the private sector deliver concrete results for our peoples.

2. Global anti – poverty and micro finance fund should be implemented to help fight poverty and inequality and help lift the poorest peoples in our region and in the world.

3. Conditional cash transfer programs should be launched the same like the programs in Brazil and Mexico providing regular monthly small subsidy to tens of millions of families if they kept their children in school. He pointed out that the Philippines and some of the other Latin American countries led by Chile and not more than 30 countries had already achieved some success in lifting people out of poverty and reducing inequality through the program.

ผู้มีความสามารถมากท่านหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) และสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) คือ ไฮเซ่ เดอ เวเนเซีย อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎรของฟิลิปปินส์หลายสมัย และเป็นประธานเกียรติคุณ ท่านเป็นประธานร่วมของทั้งสหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) และสมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) ซึ่งได้เสนอแนะวิธีการต่างๆ ในการกำจัดความยากจนของโลกดังต่อไปนี้

๑. การส่งเสริมให้มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีฐานกว้างหมายความว่า ผลประโยชน์ของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกควรได้รับการแบ่งปันกันอย่างกว้างขวางมากขึ้น และรัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง และภาคเอกชนควรหยิบยื่นผลของความเจริญเติบโตนั้นให้แก่ประชาชนของเราอย่างทั่วถึง

๒. กองทุนด้านการเงินขนาดเล็กและการป้องกันความยากจนของโลกควรนำมาใช้เพื่อช่วยต่อสู้กับความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันและช่วยยกระดับคนที่ยากจนที่สุดในฐานะภูมิภาคของเราให้ลืมตาอ้าปากได้

๓. ควรจัดตั้งโครงการถ่ายโอนเงินสดอย่างมีเงื่อนไขเพื่อนำมาใช้เหมือนกับโครงการต่างๆ ในบราซิลและเม็กซิโกที่สามารถจัดหาความช่วยเหลือขนาดเล็กเป็นประจำเดือนให้แก่ครอบครัวต่างๆ ได้ถึงมากกว่า ๑๐ ล้านครอบครัว ถ้าสัญญาว่าจะส่งลูกหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียน เวเนเซีย ชี้ให้เห็นว่า ฟิลิปปินส์และประเทศต่างๆ ในละตินอเมริกา นำโดยชิลี และไม่เกิน ๓๐ ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการยกฐานะให้พ้นจากความยากจนและสามารถลดความไม่เท่าเทียมกันได้โดยอาศัยโครงการนี้เช่นกัน

The conditional cash transfer programs help protect poor families from the impact of economic meltdowns, natural disasters, and other crises and ensure that children grow – up healthy and stay in school, empower women and girls and also create jobs.

โครงการถ่ายโอนเงินสดแบบมีเงื่อนไขช่วยปกป้องครอบครัวต่างๆ ได้จากผลกระทบของความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ ความหายนะทางธรรมชาติ และวิกฤติการณ์ด้านอื่นๆ และโครงการยังสามารถช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าลูกหลานของชาวบ้านจะเจริญเติบโตขึ้นมาด้วยสุขภาพที่ดีและอยู่ในโรงเรียน ในขณะเดียวกันโครงการนี้ก็ช่วยให้สตรีและเด็กหญิงทั้งหลายมีอำนาจมากขึ้น และขณะเดียวกันก็สามารถสร้างงานได้อย่างมากมาย

Venecia also recommended ways of job creation, narcotics summit, peace promotion and reconciliation, Korean unification, interfaith dialogue and so on in his paper.

เช่นเดียวกับเวเนเซียยังได้แนะนำวิธีการสร้างงาน การประชุมด้านยาเสพติด การส่งเสริมและการปรองดองด้านสันติภาพ การรวมสองเกาหลีเข้าด้วยกัน การพูดคุยกันระหว่างความศรัทธาที่แตกต่างกัน และอื่นๆ ในเอกสารวิชาการของเขา

Last but not least, I would like to make some concluding remarks that IAPP and UPF want to support peace and happiness at all levels of human beings from individual person through family, community, nation, and the whole world. Accordingly, loving - kindness and compassion of the

governments, parliamentarians, civil society, faith – based organizations and the private sector play the most important role for this regard. I may request all of us to believe that we are the one and we are the world, finally.

ท้ายที่สุดนี้แต่มีได้หมายความว่าสำคัญน้อยที่สุด ผู้เขียนขอสรุปว่า สมาคมระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสันติภาพ (IAPP) และสหพันธ์สันติภาพสากล (UPF) มีความประสงค์ที่จะสนับสนุนสันติภาพและความผาสุกของมวลมนุษยชาติทุกระดับ ตั้งแต่บุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และทั้งโลก ด้วยเหตุนี้ เมตตาและกรุณาของรัฐบาล รัฐสภา ภาคประชาสังคม องค์กรด้านศรัทธา และภาคเอกชนจึงมีบทบาทที่สำคัญที่สุดเพื่อการนี้ ในท้ายที่สุดนี้ผมอยากจะขอร้องพวกเราทุกคนให้เชื่อว่าแท้ที่จริงแล้วพวกเราคือหนึ่งเดียวและโลกนี้ก็คือเราอีกด้วย

REFERENCES

Birth of the International Association of Parliamentarians for Peace.

Available from: <http://www.washingtontimes.com/news/2016/nov/29/birth-of-the-international-association-of-parliame/>

International Association of Parliamentarians for Peace. Available from: <https://www.upf.org/peace-and-security/international-association-of-parliamentarians-for-peace>.

Universal Peace Federation (UPF). Available from: <https://www.upf.org/who-we-are>.
Universal Peace Federation (UPF) and International Association of Parliamentarians for Peace (IAPP). **An invitation letter to Dr. Boonlert Pairindra.**
March 30, 2017.

Universal Peace Federation : Principles. Available from: <https://www.upf.org/who-we-are>.

Venecia, Jose De. **Achieving peace and understanding, breaking of poverty and fighting extremist violence and environmental degradation.**
Seoul, Republic of Korea, February 1 – 5, 2017.

Venecia, Jose De. Global tree - farming ; a global drugs summit. **Manila Bulletin,** (March 1, 2017): 4 sections.

Venecia, Jose De. The urgent need for a global anti – drugs summit. **Manila Bulletin,** (March 12, 2017): 9 sections.

Venecia, Jose De. The task of peace – making. **Manila Bulletin,** (February 9, 2017): 4 sections.

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมการเมืองอาร์เจนตินา จากกฎหมายสาเอนซ์ เปนา ที่ขยายสิทธิการเลือกตั้งใน ค.ศ. ๑๙๑๒

ธโรธร ตู่ทองคำ*

อาร์เจนตินาเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสาธารณรัฐในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของอาร์เจนตินานับตั้งแต่ได้รับเอกราช มีที่มาจากสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญ คือ การแทรกแซงทางการเมืองของทหาร

* รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่มีบทบาททั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย (Moderators) ผู้พิทักษ์ (Guardians) และผู้ปกครอง (Rulers)^๑ ปัญหาทางการเมือง จากการคอร์รัปชันของประธานาธิบดี วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากการเปลี่ยนประธานาธิบดี พรรคการเมือง และกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่ชนะการเลือกตั้ง ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จากแนวคิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจจากยุทธศาสตร์การพัฒนา สลับกันไปมาระหว่าง กลไกตลาดกับบทบาทของรัฐแทรกแซงเศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของ อาร์เจนตินาภายหลังการได้รับเอกราชภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. ๑๘๕๓ ที่สำคัญครั้งแรก คือ การขยายสิทธิทางการเมืองจากกฎหมายซาเอนซ์ เปนา (Saenz Pena Law) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมอาร์เจนตินาอย่างกว้างขวาง นับเป็นที่มา ของบทความที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอธิบายความเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม บริบท และโครงสร้างสังคมการเมืองของอาร์เจนตินาก่อน ระหว่าง และภายหลังการประกาศใช้ กฎหมายซาเอนซ์ เปนา ใน ค.ศ. ๑๙๑๒

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมการเมืองอาร์เจนตินา เริ่มจากความ เปลี่ยนแปลงทางสังคมสู่ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จากการประกาศใช้ซาเอนซ์ เปนา ใน ค.ศ. ๑๙๑๒ นำมาสู่สาระที่สำคัญที่แบ่งเนื้อหา ออกเป็นสามส่วน ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมของอาร์เจนตินา การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของอาร์เจนตินา และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การเมืองของอาร์เจนตินา

^๑ ซัยอนันต์ สมุทวณิช, หน่วยที่ ๖ “ทหารกับการเมืองไทย,” เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบัน และกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ ๑ - ๖ (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๑), หน้า ๔๒๐ - ๔๒๑.

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมของอาร์เจนตินา

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สำคัญของอาร์เจนตินามาจากการปกครองของสเปนสมัยเป็นอาณานิคม ทำให้โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เคยมีเฉพาะอินเดียนแดง เป็นคนผิวขาวที่เป็นผู้ปกครอง และคนอินเดียนแดงเป็นคนพื้นเมืองแตกต่างจากอาณานิคมอื่น ทั้งทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ทั้งแคนาดา สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และบราซิล ที่มีคนผิวดำที่อพยพจากแอฟริกาจำนวนหนึ่ง นำไปสู่ปัญหาการเลือกปฏิบัติจากการแบ่งแยกสีผิว (radical discrimination) ภายหลังจากการอพยพตั้งถิ่นฐานของชาวตะวันตก ทำให้อาร์เจนตินาเจริญรุ่งเรืองด้วยการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทั้งโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย สถาบันศาสนาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีบทบาทเผยแพร่ศาสนาและความรู้ ทำให้อาร์เจนตินามีพื้นฐานการศึกษาที่เจริญก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นในละตินอเมริกาหรืออเมริกาใต้^๒

การสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชนชั้นนำ ทำให้การล่มสลายประชากรอาร์เจนตินาครั้งแรกในทศวรรษที่ ๑๘๗๐ บ่งบอกถึงการเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดในอเมริกาใต้ มีประชากรน้อยที่สุดในอเมริกาใต้ มีจำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ คน มีจำนวน ๒๘๐,๐๐๐ ครอบครัว ประชากรมากกว่าร้อยละ ๗๐ มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่ามาตรฐาน เพราะพักอาศัยกระท่อมหรือกระท่อมหากบิมาจาก ประชากรมากกว่าร้อยละ ๘๐ ไม่รู้หนังสือหรืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีจำนวนเด็กวัยเรียนที่เรียนหนังสือเพียงร้อยละ ๒๐^๓ ทำให้โดมิงโก ฟอสติโน ซาเมียนโต (Domingo Faustino Sarmiento) (ค.ศ. ๑๘๑๑-๑๘๘๘)^๔

^๒ ประสาน นันทะเสน, “การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับอาร์เจนตินา,” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๙), หน้า ๒๔.

^๓ Macelo Resico and William F. Campell, “Should We Cry for Argentina?,” *The Intercollegiate Review* 45 ½ (fall 2010) : 16.

^๔ Encyclopedia Britannica, **Domingo Faustino Sarmiento, President of Argentina**, สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/biography/Domingo-Faustino-Sarmiento>

นักกิจกรรม นักหนังสือพิมพ์ ปัญญาชน นักการเมือง และรัฐบุรุษ ที่ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๖๘ ถึง ค.ศ. ๑๘๗๔ กำหนดนโยบายเปิดรับผู้อพยพเพื่อยกระดับสังคมอาร์เจนตินาแบบก้าวข้ามสังคมอนารยะที่ล้าหลัง (barbarism) ผู้สังคมอารยะที่ทันสมัย เสมือนจากการอพยพของคนผิวขาวแองโกลแซกซอนจากยุโรปสู่สหรัฐอเมริกา ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เลียนแบบ ถ่ายทอด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และดัดแปลง หรืออื่นใดจากยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่เป็นอารยะสู่ละตินอเมริกาที่เป็นอนารยะ แทนสเปนที่เสมือนเป็นประเทศด้านหลังหรือตามหลังของยุโรป และกำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อผสมผสานสร้างประชาชนให้เป็นเอกภาพ ทั้งระหว่างคนพื้นเมืองกับผู้อพยพ หรือระหว่างชนชั้นหรืออื่นใด ระหว่างและภายหลังการเปิดรับผู้อพยพ ส่งผลให้สังคมอาร์เจนตินามีเอกภาพเป็นปึกแผ่น แม้มีการคำสั่งให้ระดับภาพประธานาธิบดีตามสถานศึกษา^๕

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมที่ก่อตัวสมัยประธานาธิบดีโดมิงโก ฟอสติโน ซาเมียนโต นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๖๘ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการตั้งถิ่นฐานของผู้อพยพ ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมเพราะทำให้ชนชั้นกลางเพิ่มจำนวนมาก การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้คนชั้นล่างเลื่อนฐานะเป็นชนชั้นกลาง แต่การขาดอำนาจทางการเมืองของชนชั้นล่างที่มาจากผู้อพยพ ทำให้ไม่พอใจผู้ปกครอง นำไปสู่การรวมกลุ่มทางการเมืองเพื่ออำนาจทางการเมือง แทนที่ความคิดที่ว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นนำหรือชนชั้นสูง แต่ประชาชนส่วนใหญ่กลับไม่สนใจการเมืองการปกครอง ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งระดับท้องถิ่นและประเทศ^๖ ผู้อพยพสู่อาร์เจนตินาจำนวนมากนำรูปแบบชีวิต การใช้ชีวิต และวิถีชีวิต แบบตะวันตกก่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างกว้างขวาง และที่สำคัญนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลัง^๗

^๕ Ibid, pp. 15 - 16.

^๖ Loc, cit.

^๗ Peter G. Snow, **Political Force in Argentina**, (New York: Preager Publishers, 1979) pp. 60 - 61.

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากการอพยพประชากรจำนวนมากนับตั้งแต่ทศวรรษที่ ๑๘๗๐ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากการตั้งถิ่นฐานที่สำคัญที่เมืองใหญ่ ความหลากหลายทางชนชั้น ทั้งชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง เพราะแม้เป็นชนชั้นกลางที่เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (economic bourgeoisie) จากการเป็นชนชั้นกลางที่วิริยะอุตสาหะ (industrious bourgeoisie) แต่มีชนชั้นล่างที่ยากจนที่จำนวนหนึ่งมีความคิดแบบสุดขั้วทุกด้าน ก่อให้เกิดสหภาพแรงงาน พรรคสังคมนิยม (Socialist Party) และพรรคสุดขั้วหรือพรรคถอนรากถอนโคน (Radical Party) นับเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ทำให้สังคมนาร์เจนตินาห่างไกลจากความคิดของประธานาธิบดีโดมิงโก ฟอสติโน ซาเมียนโต ที่ปรารถนายกระดับให้เจริญก้าวหน้า^{๘๘}

ความอุดมสมบูรณ์ของอาร์เจนตินา ดึงดูดให้นักแสวงโชคจากยุโรปอพยพมาที่บัวโนสไอเรส จากจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ คน ใน ค.ศ. ๑๘๖๙ เป็นจำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน ใน ค.ศ. ๑๙๑๔ ทำให้เป็นเมืองที่ผสมผสานระหว่างคนอังกฤษ รัสเซีย อิตาลี สเปน โปแลนด์ แอฟริกา และคนพื้นเมืองอินเดียนแดง^{๘๙} ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากการอพยพประชากรจำนวนมากนับตั้งแต่ทศวรรษที่ ๑๘๗๐ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากการตั้งถิ่นฐานที่สำคัญที่เมืองใหญ่ มีความหลากหลายทางชนชั้น ทั้งชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง เพราะแม้เป็นชนชั้นกลางที่เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (economic bourgeoisie) เป็นชนชั้นกลางที่วิริยะอุตสาหะ (industrious bourgeoisie) แต่มีชนชั้นล่างที่ยากจนที่จำนวนหนึ่งมีความคิดแบบสุดขั้วทุกด้าน ก่อให้เกิดสหภาพแรงงาน พรรคสังคมนิยม (Socialist Party) และพรรคสุดขั้วหรือพรรคถอนรากถอนโคน (Radical Party) นับเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ทำให้สังคมนาร์เจนตินาห่างไกลจากความคิดของประธานาธิบดีโดมิงโก ฟอสติโน ซาเมียนโต ที่ปรารถนายกระดับให้เจริญก้าวหน้า^{๙๐}

^{๘๘} Macelo Resico and William f. Campell, op. cit., p. 17.

^{๘๙} กมล กมลตระกูล, **อย่าร้องไห้ตามอาร์เจนตินา**, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๙), หน้า ๖๕ - ๖๗.

^{๙๐} Macelo Resico and William F. Campell, op. cit., p. 17.

ในทางปฏิบัติ นับตั้งแต่ นายพลสุโต ไฮเซ เดอ อูร์กึซา (Justo Jose de Urquiza) (ค.ศ. ๑๘๐๑-๑๘๗๐)^{๑๑} ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๕๔ ถึง ๑๘๖๒ กำหนดนโยบายรับผู้อพยพและผู้เข้าเมืองจากยุโรป ที่สำคัญ คือ สเปน อิตาลี และกรีซ และสหรัฐอเมริกา จำนวนมาก ก่อกำเนิดเป็นผู้ตั้งถิ่นฐานจำนวนกว่า ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน จากการอพยพระหว่าง ค.ศ. ๑๘๗๑ อันเป็นปีที่มีการก่อตั้งเยอรมนี ถึง ๑๙๑๔ ที่เป็นปีแรกของการถือกำเนิดของสงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นสัดส่วนหนึ่งในแปดของประชากรทั้งหมด ผู้อพยพจำนวนมากตั้งถิ่นฐานที่บัวโนสไอเรสและซานตาเฟ^{๑๒} ทำให้โดยเฉพาะบัวโนสไอเรสเป็นเมืองที่มีคนผิวขาวเกือบทั้งหมด

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของอาร์เจนตินา

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สำคัญนำมาสู่ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของอาร์เจนตินา มาจากประวัติศาสตร์ด้านการใช้ที่ดิน ที่สำคัญ คือ บทบาทของประธานาธิบดีต่อการจัดการที่ดินทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ คือ คนพื้นเมือง กลายเป็นคนขายขอบภายในประเทศ นับตั้งแต่ประธานาธิบดีฮวน มานูเอล เดอ โรซาส ที่กำหนดนโยบายขยายที่ดินให้กับเจ้าของที่ดินและนายทุน รุกที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ของคนพื้นเมือง นายพลจุลิโอ อาเจนติโน โรกา (Julio Argentino Roca) (ค.ศ. ๑๘๔๓-๑๙๑๔)^{๑๓} ประธานาธิบดีอาร์เจนตินาที่ร่วมมือกับนายทุนและเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่รุกทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์จากคนพื้นเมืองเด็ดขาด และแปรรูปสภาพการเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรอุตสาหกรรม^{๑๔} แม้ทำให้ประเทศมั่งคั่งอย่างมาก แต่เท่ากับขับคนพื้นเมืองให้ขาดที่ดิน นับเป็นตัวอย่างของปัญหาสะสมที่นำไปสู่ความยากจนภายหลัง แม้มีความพยายามแก้ปัญหา

^{๑๑} Encyclopedia Britannica, **Justo Jose de Urquiza President of Argentina** สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/biography/Justo-Jose-de-Urquiza>

^{๑๒} Carola Ramon-Berjano, "Argentina : Regional Development and Evolution of Disparities," **Regions** 279 (Autumn 2010): 27.

^{๑๓} Encyclopedia Britannica, **Julio Argentino Roca President of Argentina**, สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/biography/Julio-Argentino-Roca>

^{๑๔} กมล กมลตระกูล, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔ - ๒๕.

จากฝ่ายก้าวหน้าเพื่อเสนอทางเลือกที่แตกต่างและเป็นประโยชน์สาธารณะมากกว่าฝ่ายอนุรักษนิยมและอำนาจนิยม

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของอาร์เจนตินานับตั้งแต่ทศวรรษที่ ๑๙๙๐ เป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาสู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาร์เจนตินาในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองอภิชนาธิปไตย (aristocracy faction) ช่วงแรก ที่พัฒนาเป็นคณาธิปไตย (oligarchy faction) ภายหลัง ประกอบด้วย ชนชั้นนำที่เป็นกลุ่มอำนาจเก่า แต่ความคิดประชาธิปไตยแพร่ขยายอย่างกว้างขวาง เป็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จนกลายเป็นการมีส่วนร่วม ก่อกำเนิดแนวร่วมที่สำคัญจากการปลุกกระดม (demagoguery) ที่เป็นประชาธิปไตยมวลชนที่กำลังพัฒนา (developing mass democracy)^{๑๕} พลวัตความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้เป็นประโยชน์กับชนชั้นนำแนวจารีตนำมาสู่การสนับสนุนการปรับเปลี่ยน เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและช่องว่างการกระจายรายได้ที่สูง และปัญหาทางสังคม ที่นักธุรกิจ พ่อค้าวานิชย์ เจ้าของที่ดิน และคหบดี ที่ร่ำรวย กับกรรมกรและเกษตรกรที่ยากจน นำมาสู่การออกกฎหมายเพื่อปฏิรูปการเลือกตั้งภายหลัง

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเมืองของอาร์เจนตินา

ปัญหาที่สำคัญทางการเมืองของอาร์เจนตินาที่สำคัญ คือ การมีบทบาทนำของผู้ปกครอง ผู้มีอำนาจ และชนชั้นนำ ที่มีจุดเริ่มต้นสำคัญมาจากการปกครองของกลุ่มอนุรักษนิยมที่ปกครองประเทศระหว่าง ค.ศ. ๑๘๘๐ ถึง ๑๙๑๖ ที่สิทธิการเลือกตั้งเป็นแบบจำกัด (limited suffrage) เฉพาะชนชั้นนำ จากบทบาททางการเมืองของพรรคนักปกครองตนเองแห่งชาติ (National Autonomist Party : PAN) ที่มีแนวคิดอนุรักษนิยม เป็นของชนชั้นนำ ส่วนใหญ่ปรารถนาการจำกัดสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้มีประธานาธิบดีต่อเนื่องจำนวน ๑๐ คน ครองอำนาจทางการเมืองระหว่าง ค.ศ. ๑๘๗๔

^{๑๕} Macelo Resico and William f. Campell, op. cit., p. 16.

ถึง ๑๙๑๖ มีนโยบายทางเศรษฐกิจจากตัวแบบการส่งออก แต่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากโครงสร้างประชากรจากการอพยพที่ปรารถนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ชนชั้นกลางที่อพยพสู่อาร์เจนตินาไม่มีสิทธิทางการเมือง ทำให้ต่อสู้เพื่อสิทธิทางการเมือง นำไปสู่การก่อตั้งพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรง (Radical Civic Union : UCR) วิธีการของพรรคเป็นการปฏิบัตินอกกฎหมาย จากการสนับสนุนให้ทหารทำการรัฐประหาร แม้ปฏิบัติการรัฐประหารล้มเหลว แต่เท่ากับเป็นการเปิดทางให้ทหารแทรกแซงการเมือง การดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของร็อค साเอนซ์ เปนา (Roque Saenz Pena) (ค.ศ. ๑๘๕๑-๑๙๑๔)^{๑๖} บุตรชายอดีตประธานาธิบดีลูอิส สาเอนซ์ เปนา นักกฎหมาย อดีตพันโทที่เข้าร่วมสงครามแปซิฟิก และเอกอัครราชทูตอาร์เจนตินาประจำสเปนและอิตาลี สังกัดพรรคนักปกครองตนเองแห่งชาติ ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๐ ถึง ๑๙๑๔ ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมือง ความเชื่อมั่นของประธานาธิบดีร็อค สาเอนซ์ เปนา ที่พรรคนักปกครองตนเองแห่งชาติจะชนะการเลือกตั้ง นำมาสู่การออกกฎหมายสาเอนซ์ เปนา (Saenz Pena Law) หรือกฎหมายฉบับที่ ๘๘๗๑ ของอาร์เจนตินา ใน ค.ศ. ๑๙๑๒ เพื่อปฏิรูปการเลือกตั้งที่กำหนดให้การลงคะแนนเป็นความลับ เป็นสิทธิทางการเมืองอย่างกว้างขวาง (Universal Suffrage) และบังคับให้ผู้ชายทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน นำมาสู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาร์เจนตินาอย่างกว้างขวาง การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งใน ค.ศ. ๑๙๑๒ ที่ขยายสิทธิออกเสียงลงคะแนน นับเป็นความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเมือง ทำให้กลุ่มฝ่ายซ้ายชนะการเลือกตั้ง และมีอำนาจทางการเมืองระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๖ ถึง ๑๙๓๐

ชัยชนะของการเลือกตั้งประธานาธิบดีของพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรง ที่เป็นพรรคสุดซ้ายหรือพรรคถอนรากถอนโคน (Radical Party) ทั้งที่พรรครัฐบาลคาดหมายแต่กลับปราชัย ทำให้ฮิโปลิโต ริกเยน (Hipolito Yrigoyen) หัวหน้าพรรค ดำรงตำแหน่ง

^{๑๖} Encyclopedia Britannica, **Roque Saenz Pena President of Argentina**, สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/biography/Roque-Saenz-Pena>

ประธานาธิบดี ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๖ ถึง ๑๙๒๒ สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากความเสื่อมของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยมที่เป็นที่ยอมรับอย่างยาวนานเป็นเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษ (ค.ศ. ๑๘๑๐-๑๙๑๐) แทนที่ด้วยอุดมการณ์ทางการเมืองแบบชาตินิยมที่เป็นที่นิยมสูงตามลำดับ จนนำไปสู่การปฏิเสธบทบาทของอังกฤษที่มีต่ออาร์เจนตินาที่มีสถานภาพเสมือนกึ่งอาณานิคม (Quasi-colonial status) ก่อให้เกิดความคิดและคำถามจากนักการเมืองและกลุ่มการเมืองอภินาธิปไตยและคณาธิปไตยที่ประกอบด้วยชนชั้นนำแนวจารีต ถึงประชาธิปไตยที่นำไปสู่การฟ่ายแพ้หรือปราชัยของกลุ่มอย่างต่อเนื่องและยาวนาน เพราะล้มเหลวจากการรับการสนับสนุนจากประชาชน^{๑๗} สาเหตุที่สำคัญมาจากความล้มเหลวทางเศรษฐกิจนำไปสู่การรัฐประหาร

แต่ปัญหาสำคัญภายหลังการดำรงตำแหน่งมาจาก ประการแรก ชัยชนะที่ไม่เด็ดขาดของกลุ่มฝ่ายซ้ายจากการครองเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาของกลุ่มอนุรักษ์นิยม เพราะวุฒิสภามาจากการเลือกจากสภามลรัฐที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชนชั้นสูง นับเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ประธานาธิบดีฮิโบริโต อิริโกเยน นำนโยบายของรัฐบาลจากกลุ่มฝ่ายซ้ายที่มาจากพรรคสหภาพพลเมืองที่มีหัวรุนแรงไปปฏิบัติ ประการที่สอง การขาดประสบการณ์การบริหารจัดการประเทศ ทำให้รัฐบาลและพรรคขาดแผนปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ผลงานที่สำคัญ คือ การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง การให้อำนาจกับนักศึกษาในการควบคุมสถาบันการศึกษา เพื่อบั่นทอนอำนาจของกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่กำกับควบคุมสถาบันการศึกษานอกจากนี้ ยังปรารถนาจัดการอำนาจชนชั้นสูงเจ้าของที่ดินสู่ส่วนกลางแต่ล้มเหลว เพราะเจ้าของที่ดินมีอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองสูง และแม้ว่าชนชั้นกลางจำนวนมากสนับสนุนพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรงจนชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดี แต่ล้มเหลวกับความ

^{๑๗} Macelo Resico and William f. Campell, op. cit., p. 17.

เปลี่ยนแปลงอำนาจและอิทธิพลของเจ้าของที่ดินมาจากเจ้าของที่ดินกว่าครึ่งหนึ่ง มีที่ดินขนาดใหญ่กว่า ๑๐๐๐๐ เอเคอร์ เจ้าของที่ดินจำนวน ๕๐๐ คน มีที่ดินมากกว่า ๕๓ ล้านเอเคอร์ ใน ค.ศ. ๑๙๑๔^{๑๙} ที่สำคัญ ทหารแสดงท่าทีชัดเจนถึงการสนับสนุนฝ่ายอนุรักษนิยม ทำให้พรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรงล้มเหลวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมการเมืองอาร์เจนตินา^{๑๙} ประการที่สี่ การแทรกแซงกิจการภายในของประธานาธิบดีฮิโปไลโต อิริโกเยนในกองทัพด้วยการส่งเสริมสนับสนุนทหารที่สนับสนุนรัฐบาลและร่วมทำการรัฐประหารในช่วงที่กลุ่มอนุรักษนิยมปกครองประเทศให้มีความก้าวหน้าทำให้ทหารกลุ่มอื่นไม่พอใจ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญของอาร์เจนตินาใน ค.ศ. ๑๘๕๓ กำหนดให้บุคคลดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสองวาระติดต่อกันไม่ได้ ทำให้ฮิโปไลโต อิริโกเยนเลือกมาเชโล ที เดอ อัลเวียร์ (Marcelo T. de Alvear)^{๒๐} (ค.ศ. ๑๘๖๘-๑๙๔๒) นักกฎหมาย นายกเทศมนตรีบัวโนสไอเรสคนแรก เป็นตัวแทนพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรงลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งประธานาธิบดีแทน และชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีใน ค.ศ. ๑๙๒๒ แต่ปัญหาสำคัญมาจากความขัดแย้งกับฮิโปไลโต อิริโกเยน ทำให้มาเชโล ที เดอ อัลเวียร์ จัดตั้งพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรงและต่อต้านบุคคลนิยม (Radical Civic Union Anti - Personalist : UCR Anti - Personalista) และเป็นพันธมิตรกับกลุ่มอนุรักษนิยม เพื่อต่อต้านฮิโปไลโต อิริโกเยน และพรรคสหภาพพลเมืองหัวรุนแรง การลงสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีและชนะการเลือกตั้ง นำมาสู่การดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่สองของฮิโปไลโต อิริโกเยน ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๘ ถึง ๑๙๓๐

^{๑๙} Joseph R. Barager, "Argentina : A country Devide," in Martin C. Needler (ed.) **Political System in Latin America**, (New Jersey: D. Van Nostrand Co. Inc., 1974), p. 415 อ้างใน ธารทอง ทองสวัสดิ์ "หน่วยที่ ๓ การเมืองการปกครองของอาร์เจนตินา," **เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองของยุโรปและอเมริกา หน่วยที่ ๑-๗** (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๕), หน้า ๑๗๖.

^{๑๙} ธารทอง ทองสวัสดิ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗๖ - ๑๗๗.

^{๒๐} Encyclopedia Britannica, **Marcelo-T-de-Alvear** "Marcelo T. de Alvear President of Argentina," สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/biography/Marcelo-T-de-Alvear>

นับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญจากปัญหาส่วนตัวจากสุขภาพที่สูงอายุและไม่เอื้ออำนวย การคอร์รัปชัน และความตกต่ำทางเศรษฐกิจประเทศที่เป็นผลจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (ค.ศ. ๑๙๒๘-๑๙๓๒) ทำให้การบริหารขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สภาพสังคมสับสนวุ่นวาย ทำให้ทหารที่ปฏิเสธความสัมพันธ์กับการเมืองเป็นเวลากว่าเจ็ดสิบปี ทำการรัฐประหารในปี ค.ศ. ๑๙๓๐^{๒๑}

ดังนั้น การรัฐประหารของนายทหารนำมาสู่การปกครองของกลุ่มอำนาจนิยมของทหารและกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่เป็นพลเรือนเพื่อกีดกันพรรคสหภาพอารยะที่มีหัวรุนแรง สะท้อนถึงช่วงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างส่วนล่าง (Infrastructure) จากชาวนบทยที่อพยพสู่เมือง กับลูกหลานผู้อพยพจากต่างประเทศที่ถือสัญชาติอาร์เจนตินา มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ให้ความสนใจและความสำคัญกับการเมืองอย่างมาก ขยายวงเป็นวงกว้าง จนนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงจากชัยชนะของฝ่ายซ้าย ที่สำคัญ คือ บทบาทของประธานาธิบดีฮิโบริโต อิริโกเยน ผู้นำฝ่ายซ้าย และนักการเมืองฝ่ายซ้ายอื่น ที่ครองอำนาจทางการเมืองเป็นเวลา ๑๔ ปี ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๑๖ ถึง ๑๙๓๐ นำมาสู่การกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญเพื่อพ้นจากการครอบงำของมหาอำนาจและบรรษัทข้ามชาติกึ่งผูกขาดทางด้านพลังงานและการคมนาคมจำนวนมาก แม้เกือบทั้งหมดล้มเหลวภายหลังกลุ่มอนุรักษ์นิยมและอำนาจนิยมกลับมาครองอำนาจนับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๐^{๒๒} แต่กลับทำให้ชนชั้นล่างที่ส่วนใหญ่เป็นกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานเป็นพลังสำคัญผลักดันความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาร์เจนตินานับตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗๗.

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔ - ๒๕.

บรรณานุกรม

- กมล กมลตระกูล. **ร้องให้ตามอาร์เจนตินา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๙.
ชัยอนันต์ สมุทวณิช. หน่วยที่ ๖ ทหารกับการเมืองไทย. **เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบัน
และกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ ๑ - ๖**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๑.
- ธารทอง ทองสวัสดิ์. หน่วยที่ ๓ การเมืองการปกครองของอาร์เจนตินา. **เอกสารการสอน
ชุดวิชาการเมืองการปกครองของยุโรปและอเมริกา หน่วยที่ ๑ - ๗**. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๕.
- ประสาน นันทะเสน. **การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง
ประเทศไทยกับอาร์เจนตินา**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๔๙.
- Barager, Joseph R. **Argentina : A country Devide**. in Martin C. Needler (ed.). **Political
System in Latin America**. New Jersey: D. Van Nostrand Co. ,Inc., 1964.
- Domingo Faustino Sarmiento President of Argentina**. สืบค้นจาก [https://www.
britannica.com/biography/Domingo-Faustino-Sarmiento](https://www.britannica.com/biography/Domingo-Faustino-Sarmiento).
- Ramon-Berjano, Carola. **Argentina : Regional Development and Evolution of Disparities
Regions 279 (Autumn 2010) : 26 - 29**.
- Resico, Macelo and Campell, William F. **Should We Cry for Argentina?.The Intercollegiate
Review 45 1/2 (Fall 2010)**.
- Roque Saenz Pena President of Argentina**. สืบค้นจาก [https://www.britannica.
com/biography/Roque-Saenz-Pena](https://www.britannica.com/biography/Roque-Saenz-Pena).
- Snow, Peter G. **Political Force in Argentina**. New York : Preager Publishers, 1979.

ใบสมัคร / ต่ออายุสมาชิก "รัฐสภาสาร"

อัตราค่าสมัครสมาชิก ปีละ ๕๐๐ บาท รวมค่าจัดส่ง (ราคาปลีกเล่มละ ๕๐ บาท)

ข้าพเจ้า..... มีความประสงค์จะสมัคร / ต่ออายุ
สมาชิกรัฐสภาสาร เริ่มตั้งแต่ฉบับเดือน พ.ศ. ถึงฉบับเดือน
..... พ.ศ.

ทั้งนี้ ขอให้ออกใบเสร็จรับเงินในนาม โดยส่งวารสาร
"รัฐสภาสาร" ถึงข้าพเจ้าที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย
ถนน แขวง / ตำบล
เขต / อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์ โทรสาร

การชำระเงิน

เงินสด ที่กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตัวแลกเงิน หรือ ธนาณัติ สั่งจ่ายไปรษณีย์รัฐสภา กรุงเทพฯ ๑๐๓๕๐ ในนาม **ผู้จัดการ**

รัฐสภาสาร กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ จำนวนเงิน บาท

ผังรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา พ.ศ. 2560

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
08.00 น.		ดาวพระขัติ	ดาวพระขัติ			ดาวพระขัติ	ดาวพระขัติ
08.05 น.		ห้องข่าวรัฐสภาแบบสด (ภาคเช้า) (live)	ห้องข่าวรัฐสภาแบบสด (ภาคเช้า) (live)			รับสัญญาณ คสช.	รับสัญญาณ คสช.
09.05 น.		มองรัฐสภา (live)	มองรัฐสภา (live)			ณวันนั้นในวินาที (30)	ณวันนั้นในวินาที (30)
10.00 น.						young อายากู๋ (25)	young อายากู๋ (25)
10.05 น.						ลิ้มปวย (25)	ลิ้มปวย (25)
11.00 น.						Asean law (25)	Asean law (25)
11.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
12.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
13.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
14.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
14.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
15.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
16.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
16.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
16.30 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
17.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
17.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
18.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
18.30 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
20.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
20.35 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
21.30 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
22.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
22.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
23.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
23.05 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
24.00 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)
07.59 น.						สุนทร (55)	สุนทร (55)

หมายเหตุ

ถ่ายทอดสดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทุกวันจันทร์ และวันอังคาร ตั้งแต่เวลา 09.30 น. เป็นต้นไป (การถ่ายทอดสดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทุกวันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป)

*สารคดีสั้นวิถีชีวิตในหลวง ใต้หมอกในรอยต่อรายการได้ตามความเหมาะสม ตลอดทั้งวัน

ณมายิ่ง วิทยุทีวีรับ
รัฐสภา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
13/3/2560

เพจ 365 พระราชกรณียกิจ

e-book

สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th -

หนังสือและสื่อเผยแพร่ -

จัดทำโดย กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์
พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร